

Fastighetsförsäkring

Detta villkor är numrerat efter ett system som lämnar utrymme för anpassningar till försäkrad verksamhet och vald försäkringsomfattning. Detta medför att numreringen inte alltid är löpande. Försäkringens omfattning framgår av försäkringsbrevet. Asterisk (*) i villkorstext anger att ordet finns förklarat under avsnitt Z. Definitioner.

Innehållsförteckning

I. Översiktlig information om försäkringsvillkoren.....	3	15. Glasförsäkring - Vad försäkringen gäller för	10
Dina villkor	3	16. Transportförsäkring - Vad försäkringen gäller för	10
Vilka avsnitt beskriver försäkringsskyddet?	3	22. Sanering efter dödsfall - Vad försäkringen gäller för ..	10
Vilka skador ersätts av A. Egendomsförsäkring?	3	41. Skadevärderingsregler	10
Vilka skadehändelser omfattas av hyresförlustförsäkringen B2?	3	42. Självrisk.....	14
Vilken självrisk gäller?	3	43. Skadeersättningsregler.....	14
Vilka säkerhetsföreskrifter finns?.....	3	B2. Hyresförlustförsäkring.....	16
Vad ska jag göra vid skada?	3	01. Vem försäkringen gäller för	16
Hur regleras försäkringsavtalet?.....	4	02. När försäkringen gäller	16
A. Egendomsförsäkring	5	04. Försäkrat intresse.....	16
01. Vem försäkringen gäller för.....	5	11. Vad försäkringen gäller för	16
02. När försäkringen gäller.....	5	41. Skadevärderingsregler	16
03. Var försäkringen gäller.....	5	42. Självrisk.....	16
04. Försäkrat intresse.....	5	43. Skadeersättningsregler.....	16
06. Försäkrad egendom.....	5	C. Ansvarsförsäkring	17
07. Försäkringsform.....	5	01. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet	17
08. Försäkringsbelopp.....	6	02. När försäkringen gäller	17
10. Cyberangrepp* eller Datasäkerhetsincident*	6	03. Var försäkringen gäller	17
11. Brandförsäkring - Vad försäkringen gäller för.....	6	08. Försäkringsbelopp	17
12. Vattenförsäkring - Vad försäkringen gäller för	8	11. Vad försäkringen gäller för	17
13. Inbrottsförsäkring - Vad försäkringen gäller för	8	12. Vad försäkringen inte gäller för	18
14. Rånförsäkring - Vad försäkringen gäller för	9	42. Självrisk.....	20

43. Skadeersättningsregler	20
Q. Säkerhetsföreskrifter	21
01. Egendoms- och Hyresförlustförsäkring	21
02. Ansvarsförsäkring.....	27
R. När skada inträffat	27
01. Egendoms- och Hyresförlustförsäkring	27
02. Ansvarsförsäkring.....	28
X. Allmänna undantag	29
01. Grov vårdslöshet och uppsåt.....	29
02. Krig	29
03. Atomkärnprocess.....	29
05. Terroristattack	29
06. Sanktionsbegränsning och undantagsklausul.....	29
Y. Allmänna avtalsbestämmelser	30
01. Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen	30
02. Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden	30
03. Premiebetalning och uppgifter för förnyad försäkring	30
04. Rätt till premieåterbetalning när försäkringen upphör i förtid.....	31
05. Upplyningsplikt och riskökning.....	31
06. Återkrav	31
12. Dubbelförsäkring	31
13. Force majeure.....	31
14. Preskription*	31
15. Lagar.....	31
Z. Definitioner	32

I. Översiktlig information om försäkringsvillkoren

Vi ger på dessa inledande sidor en kortfattad information om några viktiga avsnitt i försäkringsvillkoren. Meningen är att du ska känna till de delar som har betydelse för din försäkring och var i villkoren du kan hitta dem. Det är emellertid den fullständiga texten under respektive avsnitt i försäkringsvillkoren som - i kombination med texten i försäkringsbrevet - bestämmer innehållet i ditt försäkringsskydd.

Dina villkor

Din försäkring innehåller villkor med en omfattning som beror på den verksamhet du bedriver och den försäkringsomfattning du valt.

Vilka villkor som gäller för just din försäkring visas i försäkringsbrevets villkorsförteckning.

Vilka avsnitt beskriver försäkringsskyddet?

Grundskyddet i Fastighetsförsäkring indelas i:

A. Egendomsförsäkring

B2. Hyresförlustförsäkring

C. Ansvarsförsäkring

Grundskyddet kan kompletteras med tilläggförsäkringar, exempelvis:

C2-C15. Speciellt utökad ansvarsförsäkring.

(Utökningen kan avse ren förmögenhetsskada, miljökada med mera.)

D. Förmögenhetsbrottsförsäkring

E. Rättsskyddsförsäkring

Ytterligare tilläggförsäkringar kan förekomma.

Vilka skador ersätts av A. Egendomsförsäkring?

I de flesta fall ingår följande skadehändelser med villkorspunkt 11-16:

11. Brand

Brandförsäkring omfattar även många andra skadehändelser som elskador, storm eller hagel och så kallade naturskador till exempel översvämning och snötryck.

12. Vattenförsäkring

13. Inbrottsförsäkring

14. Rånförsäkring

15. Glasförsäkring

16. Transportförsäkring

Denna transportförsäkring ger ett begränsat skydd för de transporter som utförs med försäkringstagarens transportmedel. I övrigt bör separat transportförsäkring tecknas.

Inom egendomsförsäkringen kan bland annat följande tillägg tecknas:

18. Maskinförsäkring

Med maskinskada avser vi haverier och liknande. Brandskada på en maskin ersätts givetvis som brandförsäkring.

19. Allriskförsäkring för byggnad

20. Husbocksförsäkring

21. Sanering och ohyra

23. Oljeskadeförsäkring

24. Cisternförsäkring

Vilka skadehändelser omfattas av hyresförlustförsäkringen B2?

Hyresförlustförsäkringen gäller normalt för de skadehändelser som beskrivs i A.11-16. Dessutom omfattas skador genom vissa störningar i omgivningen på sätt som beskrivs i B2.11.1.

Om hyresförlustförsäkringen gäller för ytterligare skadehändelser, exempelvis maskinskada, anges det i försäkringsbrevet.

Vilken självrisk gäller?

Självrisk är alltid lägst den som anges i försäkringsbrevet. Mer om självrisker och karens kan du läsa i punkterna A.42, B2.42 och C.42 i villkoren. Här finns också hänvisningar till de särskilda självrisker som kan gälla vid vissa skadehändelser eller på viss egendom.

Vilka säkerhetsföreskrifter finns?

Vi ställer vissa minimikrav på de försäkrade byggnadernas säkerhet. Dessa föreskrifter finns samlade under avsnitt [O. Säkerhetsföreskrifter](#). Även de särskilda villkoren kan innehålla säkerhetsföreskrifter.

Om det vid skada konstateras att du brutit mot en föreskrift som har samband med skadan kan följden bli att ersättningen sätts ned. Nedsättningen är oftast 20-30 % av den ersättning som annars skulle lämnats, men vid brott mot vissa föreskrifter exempelvis krav på inbrottskydd kan ersättningen utebli helt.

Vad ska jag göra vid skada?

För att du inte ska gå miste om möjlighet till ersättning ska skadan anmälas till oss så snart som möjligt. Då får du också ta del av vår skadeservice.

Du har skyldighet att efter bästa förmåga försöka minska skadans omfattning genom aktiva räddningsåtgärder. Vi ersätter skäliga kostnader för detta. Läs mera i avsnitt [R. När skada inträffat](#).

Hur regleras försäkringsavtalet?

När försäkringen ska betalas, vilka uppgifter som ska lämnas, hur försäkringen kan förnyas eller sägas upp med mera framgår av avsnitt Y. [Allmänna avtalsbestämmelser](#). I övrigt gäller lagen om Försäkringsavtal (2005:104).

A. Egendomsförsäkring

01. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för

- Försäkringstagaren
- annan ägare av egendom som är försäkrad enligt A.06, om ägaren inte kan få ersättning genom annan försäkring.

02. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för egendomsskada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

03. Var försäkringen gäller

03.1 På försäkringsställe

Försäkringen gäller på de försäkringsställen som anges i försäkringsbrevet och med gemensamt försäkringsbelopp för egendom som hör till samma slag av egendom.

03.2 På annan plats än i försäkringsbrevet angivet försäkringsställe

03.2.1 Tillfällig plats

Försäkringen gäller på annan tillfällig plats inom Norden, men med den begränsning som kan följa av reglerna om riskökning i försäkringsavtalslagen.

Med tillfällig plats avses inte plats som stadigvarande disponeras av försäkringstagaren.

Förvaring inom Sverige får dock som längst vara 12 månader och förvaring utanför Sverige men inom Norden får som längst vara 6 månader.

Reglerna om riskökning tillämpas inte vid förvaring på tillfällig plats för försäkringsbelopp intill 10 prisbasbelopp*.

03.3 Rånförsäkring

Försäkringen gäller inom Norden.

03.4 Transportförsäkring

Försäkringen gäller under transport enligt A.16. Transportförsäkring.

04. Försäkrat intresse

Försäkringen avser egendomsskada som är en oundviklig följd av sådan skadehändelse för vilken försäkringen gäller.

Med egendomsskada avses sådan fysisk skada på eller förlust av försäkrad egendom som har till följd att egendomens värde minskas eller går förlorat och således inte sådan förlust som uppkommer endast genom att egendomen till exempel inte kan användas på beräknat sätt.

06. Försäkrad egendom

06.1 Försäkringen omfattar egendom som försäkringstagaren

- äger eller
- ansvarar för eller
- i avtal har åtagit sig att försäkra

och som är angiven i försäkringsbrevet.

06.1.1 Egendom som alltid ingår vid försäkring av Byggnad

Vid försäkring av Byggnad* omfattar försäkringen också följande egendom med respektive försäkringsbelopp (förstarisk*), även om detta inte anges i försäkringsbrevet:

Byggnader med byggnadsarea understigande 30 kvm	- 10 prisbasbelopp*
Trädgård och tomt*	- 5 prisbasbelopp
Fastighetsinventarier*	- 2 prisbasbelopp
Kontorsinventarier*	- 5 prisbasbelopp
Ritningar och arkivalier samt datamedia*	- 2 prisbasbelopp
Pengar och värdehandlingar*	
<ul style="list-style-type: none"> • förvarade i låst värdeskåp enligt SS 3000 eller 3150 eller SS-EN 1143 	- 2 prisbasbelopp
<ul style="list-style-type: none"> • förvarade på annat sätt 	- 20 % av prisbasbeloppet
<ul style="list-style-type: none"> • vid rån* eller överfall* 	- 2 prisbasbelopp
Arbetstagares egendom*	
<ul style="list-style-type: none"> • för varje arbetstagare 	- 20 % av prisbasbeloppet eller belopp enligt kollektivavtal

06.2 Undantag

06.2.1 Egendom

Följande slag av egendom omfattas av försäkringen endast om detta särskilt anges i försäkringsbrevet

- trafikförsäkringspliktigt motordrivet fordon
- registreringspliktiga släpfordon
- luftfartyg, svävare, hydrokopter, segel- eller maskindrivna skepp och båtar, timmersläp, kassuner, pontoner, pontonkranar, mudderverk samt byggnadsverk under bogsering till sjöss
- sådana delar av maskinfundament som ligger lägre än såväl lägsta källargolv som angränsande mark eller vattenyta
- värmekulvert, varmed avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem innefattande rörledningar, värmeisolering och skyddshölje för distribution av värme och varmvatten samt till sådant ledningssystem hörande kulvertkammare med utrustning. Till värmekulvert räknas inte under- eller abonnentcentraler eller därtill hörande utrustning.
- ledning utanför byggnad
- produktiv skog och skogsmark.

07. Försäkringsform

07.1 Helvärdeförsäkring*

Helvärdeförsäkring gäller för Byggnad* om inte annat anges i försäkringsbrevet.

07.2 Förstariskförsäkring*

Förstariskförsäkring* gäller för

- byggnad med byggnadsarea understigande 30 kvm
- trädgård och tomt*
- fastighetsinventarier*
- kontorsinventarier*
- ritningar och arkivalier samt datamedia*
- pengar och värdehandlingar*
- arbetstagares egendom*.

07.3 Fullvärdeförsäkring*

Fullvärdeförsäkring* gäller för Byggnad* om detta anges i försäkringsbrevet.

08. Försäkringsbelopp

08.1 Försäkringsbelopp är de i försäkringsbrevet angivna beloppen till vilka egendomen är försäkrad.

Försäkringsbeloppet beräknas enligt nedan angivna regler.

08.1.1 Byggnad

Försäkringsbeloppet för Byggnad* ska motsvara byggnadens nyanskaffningsvärde*, varmed avses den kostnad som skulle ha uppkommit om byggnaden färdigställdes som ny vid skadetillfället. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden ska kunna tas i bruk. Här inräknas inte kostnader för byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande mark- eller vattenyta.

08.1.2 Fastighetsinventarier

Försäkringsbeloppet för Fastighetsinventarier* beräknas med hänsyn till kostnaden för återställande.

08.1.3 Trädgård och tomt

Försäkringsbeloppet för Trädgård och tomt* beräknas med hänsyn till kostnaden för återställande.

08.1.6 Ritningar och arkivalier samt datamedia

Försäkringsbeloppet för Ritningar och arkivalier samt datamedia* beräknas med hänsyn till normala kostnader för att återställa förlorad information och originalritningar.

08.1.7 Pengar och värdehandlingar

Försäkringsbeloppet för Pengar och värdehandlingar* beräknas med hänsyn till värdet av pengar och gällande frimärken samt normala kostnader för att återställa eller återanskaffa värdehandlingar.

08.1.9 Arbetstagares egendom

Försäkringsbeloppet för Arbetstagares egendom* är 20 % av prisbasbeloppet* för varje arbetstagare eller det högre belopp som kan finnas angivet i respektive kollektivavtal.

08.1.11 Kontorsinventarier

Försäkringsbeloppet för Kontorsinventarier* beräknas med hänsyn till kostnaden för återställandet.

08.2 Värdeökning

08.2.1 Helvärdesförsäkrade byggnader

De vid försäkringsårets början gällande försäkringsbeloppen för helvärdesförsäkrade byggnader anses vid varje tidpunkt vara höjda med de belopp varmed byggnadernas värde ökat genom dels investering intill 30 % av senast uppgivet försäkringsbelopp dels indexändring (faktorprisindex för flerbostadshus) för helvärdesförsäkrade byggnader inom varje försäkringsställe.

08.2.2 Förstariskförsäkrad byggnad

Det vid försäkringsårets början gällande försäkringsbeloppet för förstariskförsäkrad* Byggnad* anses vid varje tidpunkt vara höjt med det belopp varmed egendomens värde ökat genom värdestegring från försäkringsårets början genom indexändring (faktorprisindex för flerbostadshus) för varje förstariskförsäkrad Byggnad.

08.2.3 Fullvärdesförsäkrade byggnader

De vid försäkringsårets början gällande försäkringsvärdena för fullvärdesförsäkrade byggnader anses vid varje tidpunkt vara höjda med det värde varmed byggnaderna ökat genom värdestegring från försäkringsårets början genom investering.

Nybyggnad, om- eller tillbyggnad, med värde över 150 prisbasbelopp ska omedelbart anmälas till bolaget*.

10. Cyberangrepp* eller Datasäkerhetsincident*

Försäkringen omfattar försäkrad egendomsskada enligt A.01-16 och A.22 vars uppkomst eller omfattning orsakats av eller står i samband med Cyberangrepp* eller Datasäkerhetsincident*.

11. Brandförsäkring - Vad försäkringen gäller för

11.1 Brand, explosion, åskslag, elfenomen och strömavbrott

Försäkringen gäller för skada genom

- brand, varmed avses eld som kommit lös
- explosion, varmed här avses ögonblicklig kraftyttring som orsakats av gasers eller ångors strävan att utvidga sig
- åskslag
- elfenomen som är plötsligt och oförutsett, till exempel kortslutning, överslag eller överspänning och som inträffar på elektrisk utrustning inom försäkringsstället
- strömavbrott som är oförutsett.

11.1.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom elfenomen eller strömavbrott på elektrisk utrustning med inkommande eller utgående spänning överstigande 1 000 V. Undantaget gäller även om brand eller explosion därvid uppstått i utrustningen eller om elfenomenet eller strömavbrottet direkt eller indirekt orsakats av skada som uppstått i annat föremål
- skada genom sprängningsarbete

- skada på rör genom explosion av röret, om dess yttre diameter är 120 mm eller mindre och röret utgör del av ång- eller varmvattenpanna samt är beläget i pannans eldstad eller gasvägar
- skada genom åskslag, elfenomen eller strömavbrott på egendom i kyl- eller frysenhet
- skada genom utströmning av vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning till följd av åskslag, elfenomen eller strömavbrott.

11.2 Övriga skadehändelser

11.2.1 Sotutströmning

Försäkringen gäller för skada genom utströmning av sot från eldstad, om utströmningen är plötslig och oförutsedd och uppstår i samband med eldning.

11.2.1.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom sotutströmning från rökkanals mynning (skorsten) eller från byggtork.

11.2.2 Frätande gas

Försäkringen gäller för skada genom frätande gas som bildas vid plötslig och oförutsedd upphettning av plast.

11.2.3 Luftfartyg

Försäkringen gäller för skada genom att luftfartyg eller föremål från luftfartyg träffar egendom.

11.2.4 Påkörning med motordrivet fordon

Försäkringen gäller för skada på försäkrad egendom genom påkörning med motordrivet fordon i de fall då trafikskadeersättning enligt 11 § trafikskadelagen inte lämnas eller då denna lag inte gäller.

11.2.4.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada på

- det påkörande fordonet
- gods vid hantering eller under transport med fordonet.

11.2.4.2 Särskild självrisk

Självrisk är lägst 50 % av prisbasbeloppet.

11.2.5 Storm eller hagel

Försäkringen gäller för skada på hus och egendom i hus genom storm - vind med en hastighet av minst 21 meter per sekund - eller genom hagel. Till huset räknas även fast anbringad egendom som hör till byggnad* enligt jordabalken.

Med skada genom storm avses skada som orsakas av att egendomen

- i samband med storm utsätts för vindtryck (även undertryck) och därvid rycks loss eller bryts sönder
- träffas av föremål som stormen blåst omkull eller fört med sig.

Med skada genom hagel avses skada som orsakas av att egendomen slås sönder av hagel.

11.2.5.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada genom översvämning, sjöhävning, isskrivning eller snötryck
- skada på revetering, puts eller skorstensbeklädning av annan orsak än föremål som stormen blåst omkull eller fört med sig
- skada på växthus, plasthall eller tält eller egendom däri
- skada på hus, till den del skadans uppkomst eller omfattning påverkats av bristfälligt utförande, felaktig konstruktion, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter och inte heller för skada på egendom i sådant hus.

11.2.5.2 Särskild självrisk

Självrisk är lägst 50 % av prisbasbeloppet.

- vid skada på skylt, markis, flaggstång antenn och mast
- vid skada på sådant hus som inte omsluts av hela och täta väggar och tak samt på egendom i huset.

11.2.6 Naturskador eller dammgenombrott

Försäkringen gäller för skada genom

- ras, varmed här avses att jordmassor, klippblock eller stenar kommit i rörelse och avsevärt ändrat läge
- lavin
- jordskalv med en styrka av minst 4 enligt Richterskalan
- vulkanutbrott inom Norden
- översvämning på byggnad* och däri befintlig egendom. Med översvämning förstås att vatten till följd av skyfall (minst 1 mm/min eller 50 mm/dygn), snösmältning eller stigande sjö eller vattendrag, strömmat från markytan direkt in i byggnad eller inomhus trängt upp ur avloppsledning
- genombrott av damm för magasinering av vatten såsom vattenmagasin vid vattenverk, kvarn- eller branddamm och liknande.
- Anmärkning
- Enbart sättning i mark eller grund är inte att betrakta som ras.

11.2.6.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för skada genom

- ras om skadan orsakats av
  - sprängnings-, schaktnings-, pålnings- eller spontningsarbete, uppläggning av jord- eller stenmassor eller gruvdrift
  - vatten- eller vågerosion
- dammgenombrott av kraftverksdamm eller regleringsdamm för elkraftproduktion.

11.2.6.2 Särskild självrisk

Självrisk är 10 % av skadebeloppet, dock lägst 50 % av prisbasbeloppet och högst 5 prisbasbelopp.

11.2.6.3 Högsta ersättning

Bolagets* sammanlagda ersättningskyldighet för

- egendomsskador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret samt
  - därav föranledda skador enligt Avbrottsförsäkring och Hyresförlustförsäkring
- är vid varje skadetillfälle begränsad till 350 prisbasbelopp*.

11.2.7 Snötryck

Försäkringen gäller för skada på hus och egendom i hus genom snötryck. Till huset räknas även fast anbringad egendom som hör till byggnad* enligt jordabalken.

11.2.7.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada på växthus, plasthall, tält, båthus, sjöbod, badhytt, altantak, balkongtak, skärmtak, markis eller tillfälligt hus inom utställningsområde eller egendom däri
- skada på hus, till den del skadans uppkomst eller omfattning påverkats av bristfälligt utförande, felaktig konstruktion, ingrepp i den bärande stommen, försummat underhåll eller angrepp av röta eller skadeinsekter och inte heller för skada på egendom i sådant hus.

11.2.7.2 Särskild självrisk

Självrisk är lägst 50 % av prisbasbeloppet.

11.2.7.3 Högsta ersättning

Bolagets* sammanlagda ersättningskyldighet för

- egendomsskador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret samt
- därav föranledda skador enligt Avbrottsförsäkring och Hyresförlustförsäkring

är vid varje skadetillfälle begränsad till 350 prisbasbelopp*.

12. Vattenförsäkring - Vad försäkringen gäller för

12.1 Försäkringen gäller för skada genom oförutsedd utströmning av

- vatten - dock inte vattenånga - från ledningssystem med därtill anslutna anordningar, vattensäng eller akvarium
- vattenånga, olja eller annan vätska från ledningssystem för lokaluppvärmning med därtill anslutna anordningar
- vatten från badrum, duschrum, tvättstuga eller annat våtutrymme inomhus som har golvbrunn och som är byggt enligt de bygg-, och i förekommande fall branschregler samt tillverkarens råd och anvisningar som gällde vid byggnads- eller installationstillfället. Vid skada på grund av läckage från våtutrymme som inte uppfyller ovan ställda krav, gäller försäkringen endast om läckaget härrör från våtutrymme som någon annan ansvarar för. Om kraven inte är uppfyllda på grund av utbyte av installation eller tillkommande av ny installation, gäller försäkringen om detta saknat betydelse för skadans uppkomst
- vätska eller kylmedel från kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen. Utan tilläggsavtal gäller

dock inte försäkringen för skada på livsmedel i sådan anläggning.

12.1.1 Lokalisering och friläggning

Vid skada som försäkringen gäller för ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället inom försäkrad byggnad* för att möjliggöra reparation av det fel som orsakat skadan. Även kostnad för återställande efter sådan reparation ersätts.

12.2 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- reparation av det fel som orsakat skadan eller skada på det ledningssystem varifrån utströmningen skett. Vid läckage genom ytskikt och tätskikt ser vi hela våtutrymmet (väggar och golv) som en enhet
- skada genom utströmning från dräneringssystem, rökkanal, ventilationskanal, tak, takränna, utvändigt stuprör, parkeringsdäck eller altan
- skada genom vatten som vid regn, snösmältning eller högvatten trängt in i byggnad* ur avloppsledning
- vätska eller ånga som strömmat ut
- skada genom röta, svamp, rost, frätning eller annan långtidspåverkan, om det inte framgår av omständigheterna att utströmningen skett under den tid försäkringen varit i kraft
- reparation av den våtisolering med tillhörande ytskikt (till exempel kakel) eller våtrumsbeklädnad som läcker och orsakat skadan.
- kostnader för allt arbete och allt material som hade behövts för att, dagen innan skadan upptäcktes, renovera det skadade våtutrymmet enligt gällande bygg- och branschregler, om det skadade utrymmet är äldre än 35 år.

Anmärkning

Se Q.01.12.1 om grundläggande krav för vattenförsäkring.

12.3 Särskild självrisk

Självrisk är 100 % av prisbasbeloppet utöver annars gällande självrisk vid skada på byggnad genom vätskeutströmning

- från skikt avsett att förhindra utströmning - till exempel våtisolering eller kakelbeklädnad - inklusive anslutningar och genomföringar om skadan orsakats av åldersförändringar
- från ledningssystem med anslutna anordningar, isolering eller kylanläggning, om läckaget orsakats av åldersförändringar eller uppenbart eftersatt underhåll.

13. Inbrottsförsäkring - Vad försäkringen gäller för

13.1 Stöld och skadegörelse i lokal

Försäkringen gäller för skada genom stöld eller skadegörelse förövad av person som tagit sig in i inbrottsskyddad lokal*

- genom inbrott* eller

- med för låset avsedd nyckel*, kod eller låskombination som åtkommit genom
  - rån* eller
  - inbrott i annan inbrottskyddad lokal eller
  - inbrott i bostad.

Försäkringen gäller även för skada genom stöld eller skadegörelse förövad i obemannad inbrottskyddad lokal, av person som därefter tagit sig ut ur lokalen

- genom utbrott* eller
- med för låset avsedd nyckel, kod eller låskombination som åtkommit genom
  - rån eller
  - inbrott i annan inbrottskyddad lokal eller
  - inbrott i bostad.

Anmärkning

Se Q.01.13.1 om skyddskrav på inbrottskyddad lokal.

13.1.11 Undantag

Försäkringen gäller inte för skadegörelse genom sprängning.

13.2 Övriga skadehändelser

13.2.1 Stöld och skadegörelse i särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Om i försäkringsavtalet anges att försäkringen omfattar egendom i särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme (säkerhetsskåp, kassaskåp och värdeskåp eller kassavalv) som finns i inbrottskyddad lokal* gäller dessutom följande.

13.2.1.1 Förvaringsutrymme med nyckellås

Öppnas skåpet (valvet) med nyckel*, gäller försäkringen endast om försäkringstagaren eller den som för försäkringstagarens räkning omhänderhaft nyckeln, fräntagits denna genom

- rån* inom lokalen* om gärningsmannen berett sig tillträde dit genom inbrott eller
- rån på annan plats eller
- inbrott* i bostad på försäkringsstället då den som omhänderhaft nyckeln vistats där eller
- inbrott på annan plats än på försäkringsstället i inbrottskyddad lokal eller
- inbrott i bostad på annan plats än på försäkringsstället.

13.2.1.2 Förvaringsutrymme med kod eller kombinationslås

Om låsanordningen utgörs av kod eller kombinationslås och skåpet (valvet) öppnats av obehörig, gäller försäkringen endast om koden eller kombinationen med våld eller hot som inneburit trängande fara avtvingats någon som i behörig ordning fått kännedom om denna. Har våldet eller hotet utövats inom lokalen* gäller försäkringen endast om gärningsmannen berett sig tillträde dit genom inbrott*.

13.2.1.3 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada som inträffat då förvaringsutrymmet öppnats med nyckel* som åtkommit på annat sätt än som anges i A.13.2.1.1
- skada som inträffat då nyckeln eller låskombinationen åtkommit genom rån*, våld eller hot, om den som utsatts för övergreppet medverkat till eller främjat skadan eller var under 18 år
- skada då förvaringsutrymmet varit olåst eller då nyckeln kvarlämnats i låset
- skadegörelse genom sprängning.

13.2.2 Stöld genom tillgrepp utifrån ("smash and grab")

Försäkringen gäller för skada genom stöld förövad av person genom tillgrepp utifrån genom krossat fönster, förutsatt att stölden sker i samband med att fönstret krossas.

13.2.3 Stöld av nycklar

Om nyckel* som förvarats hos försäkringstagaren eller dennes ombud åtkommit genom

- rån*
- inbrott* i inbrottskyddad lokal*
- inbrott i bostad

och låsändringar på grund därav skäligen är påkallade i försäkrad byggnad* eller i lokal på försäkringsställe, ersätts kostnaderna härför.

13.2.3.1 Högsta ersättning

Högsta ersättning för låsändringar är 2 prisbasbelopp per försäkringsställe.

13.2.4 Skadegörelse och stöld i övrigt

Försäkringen gäller för skada genom skadegörelse på försäkrad egendom.

Försäkringen gäller även för stöld av fast egendom och fast monterad egendom utomhus eller i obemannad lokal.

13.2.4.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada på lös egendom - som inte är fast monterad - utomhus eller i obemannad lokal* som saknar inbrottskydd
- skada som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet. Skada genom klotter ersätts dock med en högsta ersättning enligt 13.2.4.3 nedan
- skada på plasthall.

13.2.4.2 Högsta ersättning

Kostnader för sanering av klotter är begränsade till 2 prisbasbelopp.

14. Rånförsäkring - Vad försäkringen gäller för

14.1 Rån eller överfall

Försäkringen gäller för skada genom rån* eller överfall.

Med rån avses tillgrepp genom våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara. Med överfall avses här att våld utövats på person.

Försäkringen gäller också för skada genom lindrigare våld på person, förutsatt att våldet och tillgreppet omedelbart uppfattats av den som utsatts för våldet, att denne gjort vad som rimligen kan begäras för att hindra eller minska skadan och att händelsen kan styrkas genom tillförlitlig utredning.

14.1.1 Undantag

Försäkringen gäller inte

- när den som utsatts för rånet eller överfallet medverkat till eller främjat skadan
- för pengar och värdehandlingar*, om den som utsatts för rånet var under 18 år. Vid rån inom försäkringstagarens lokaler gäller dock inte denna åldersgräns.
- vid utpressning eller kidnappning.

15. Glasförsäkring - Vad försäkringen gäller för

15.1 Glasskada

Försäkringen gäller för skada genom bräck, sönderslagning eller stöld av glas i inredning, fönster eller dörr.

Försäkringen gäller också för skada genom sådan plötslig yttre påverkan att det för försäkringstagaren skulle innebära uppenbar olägenhet att behålla glaset.

Med glas jämställs här plastmaterial såsom material av polykarbonat, akrylplast eller liknande som används i stället för glas.

Vid glasskada som försäkringen gäller för ersätts även målning, etsning, blästring på glas, larmfolie eller ingjuten larmtråd liksom även plastfilm som glaset belagts med. Har glasskadan orsakats av att glaset målats, etsats, blästrats eller belagts med plastfilm ersätts varken glaset eller behandlingen av glaset.

15.2 Skylt och markis

Försäkringen gäller för skada genom bräck, sönderslagning eller stöld av skylt och markis med eventuellt tillhörande armatur och stativ.

15.2.1 Högsta ersättning

Högsta ersättning vid skada på skylt och markis är 1 prisbasbelopp*.

15.3 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- glas i växthus
- glas, skylt eller markis som inte är monterat på därför avsedd plats
- skada genom sprängningsarbete
- glas eller skylt i byggnad* under uppförande, ombyggnad eller tillbyggnad, om skadan uppkommit i samband med sådan åtgärd.

16. Transportförsäkring - Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för skada under transport inom Norden till eller från försäkringsställe med försäkringstagarens transportmedel (även anställdas, hyrda, lånade eller leasade) samt under lastning och lossning i samband med sådan transport.

Försäkringen gäller endast i den mån försäkringstagaren inte kan få ersättning genom annan försäkring.

16.1 Undantag

Försäkringen gäller inte för

- skada vid yrkesmässig transportverksamhet, till exempel åkeriverksamhet
- svinn.

Anmärkning

Se Q.01.16 om säkerhetsföreskrifter för transportförsäkring.

16.2 Högsta ersättning

Högsta ersättning är 3 prisbasbelopp*.

22. Sanering efter dödsfall - Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för kostnader för nödvändig insekts- och luktsanering samt för eventuella reparationsåtgärder till följd av att person avlider i sin lägenhet och dödsfallet förblir oupptäckt en längre tid.

22.1 Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

41. Skadevärderingsregler

Vid skada på egendom beräknas skadebeloppet enligt nedan angivna regler. Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

41.1 Värdering av Byggnad

Nyanskaffningsvärde

Härmed avses den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställts som ny vid skadetillfället. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden ska kunna tas i bruk. Här inräknas inte kostnader för byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande mark- eller vattenyta.

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är nyanskaffningsvärdet vid tidpunkten med avdrag för ålder och slitage.

Dagsvärde

Härmed avses marknadsvärdet vid skadetillfället. Kan detta inte fastställas utgör dagsvärdet nyanskaffningsvärdet, med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet och annan omständighet.

41.1.1 Om byggnaden återställs

Om återställande av den skadade byggnaden sker på dess egen grund, värderas skadan till den verkliga kostnaden för återställandet.

Med återställande förstås

- reparation, eller
- återuppförande av den skadade byggnaden på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material
- anskaffande av annan lika ändamålsenlig byggnad för samma ändamål på annan plats inom Sverige.

Om en annan byggnad än den skadade uppförs - på samma grund eller på annan grund - eller om en annan byggnad anskaffas inom Sverige, värderas skadan till den beräknade kostnaden för återställande av den skadade byggnaden på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material.

Bolaget* har rätt att reducera återställandekostnaden med det belopp som marknadsvärdet ökar genom att återställande sker på annan plats.

Återställandet måste påbörjas snarast och vara fullgjort senast inom två år från skadedagen. Fördröjs återställandet av hinder som inte beror på den försäkrade, kan bolaget medge att återställandet ska vara fullgjort inom två år från den dag hindret upphörde men inte senare än tre år från skadedagen.

I skadekostnaden ingår merkostnad - intill 25 prisbasbelopp* - som föranses av att skadad byggnad enligt myndighets beslut eller för byggande gällande normer i något hänseende, måste ges annan konstruktion eller utformande än före skadan.

Kostnader som grundar sig på förelägganden som utfärdats före skadan ersätts ej.

I skadekostnaden inräknas inte merkostnader som beror på forceringsåtgärder, till exempel reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

Om renovering, underhålls-, eller ombyggnadsarbete pågår eller planeras, värderas skadan till den merkostnad som uppstår för att åtgärda skadan i samband med det pågående eller planerade arbetet.

41.1.1.1 Åldersavdrag för vissa byggnadsdelar

Från kostnaden för återställande i A.41.1.1 görs åldersavdrag för material och arbete enligt tabellen i A.41.1.1.5.

Dessutom kan avdrag göras för

- uppenbart eftersatt underhåll
- onormalt slitage

För byggnadsdel som inte anges i tabellen i 41.1.1.5 gäller följande

- Om det tekniska värdet* är högre än 50 % av nyanskaffningsvärdet, värderas skadan till nyanskaffningsvärdet.
- Om det tekniska värdet* är lägre än 50 % av nyanskaffningsvärdet, värderas och ersätts skadan med avdrag för ålder och slitage.

41.1.1.2 Åldersavdrag för vissa installationer

Från kostnaden för återställandet i A.41.1.1 görs åldersavdrag enligt tabellen i A.41.1.1.5. Varje föremål och varje ledningssystem bedöms för sig.

Dessutom kan avdrag göras för

- uppenbart eftersatt underhåll
- onormalt slitage

För installation som inte anges i tabell 41.1.1.5 gäller följande.

- Om det tekniska värdet* är högre än 50 % av nyanskaffningsvärdet, värderas skadan till nyanskaffningsvärdet.
- Om det tekniska värdet* är lägre än 50 % av nyanskaffningsvärdet, värderas och ersätts skadan med avdrag för ålder och slitage.

41.1.1.3 Duk i plasthall eller tält

Skada på duk i plasthall eller tält värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till dagsvärdet. Åldersavdrag görs på återställandekostnaden (material och arbetskostnad) med 5 % per år, räknat för varje helt år som gått sedan duken första gången togs i bruk. För de första två åren görs inget åldersavdrag. Avdraget är begränsat till högst 90 % på duk som före skadan var funktionsduglig.

41.1.1.4 Merkostnader på grund av byggnads särart

Även merkostnader, som föranses av att skadad byggnad på grund av sin särart inte kan återställas på ett rationellt sätt beträffande metoder och material, exempelvis dokumenterad kulturhistorisk värdefull byggnad, byggnadsdel (byggnadsminne) eller annan byggnad, ersätts. Sådan merkostnad kan avse till exempel tidsenligt byggmaterial och utförande eller konstnärlig utsmyckning.

Merkostnader föranses av arkeologiska undersökningar eller som uppkommer till följd av att högre krav efter skadan ställts på funktionen hos byggnaden inräknas inte i skadebeloppet.

Merkostnaderna är begränsade till 100 prisbasbelopp vid varje skadetillfälle.

41.1.1.5 Tabell för åldersavdrag

En byggnadsdels ålder beräknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk. Åldersavdrag görs på återställandekostnaden (material och arbetskostnad) och görs enligt nedanstående tabell. Avdraget begränsas till högst 80 % på byggnadsdel som före skadan var funktionsduglig.

Byggnadsdel	Antal år utan åldersavdrag	Därefter görs ett avdrag per år med
Installation för värme, vatten, avlopp, sanitet, ventilation, centraldammsugning samt maskinell utrustning		
<ul style="list-style-type: none"> rörssystem, vattenradiatorer och sanitetsgods (till exempel WC-stol, tvättställ och vattenburen golvvärme) 	10 år	5 %
<ul style="list-style-type: none"> hiss 	25 år	5 %
<ul style="list-style-type: none"> luft/luft värmepumpsanläggning, spabad utomhus, pelletsanläggning 	2 år	15 %
<ul style="list-style-type: none"> övriga värmepumpsanläggningar, värmeåtervinningssystem, solfångare, vindkraftverk, takvärme, elslingor i golv och hushållsmaskin inkl. spis 	2 år	10 %
<ul style="list-style-type: none"> solcellspaneler 	5 år	5 %
<ul style="list-style-type: none"> batterier samt växelriktare tillhörande solpanel 	2 år	10 %
<ul style="list-style-type: none"> övriga installationer samt annan maskinell utrustning än hushållsmaskin (till exempel värmepanna och varmvatten-beredare) och elradiatorer 	5 år	8 %
Kompressor som inte ingår i någon av ovan uppräknade anläggningar/installationer	5 år	10 %
Köks- och badrumsinredning	10 år	5 %
Fönster, dörrar och portar	10 år	3 %
Elinstallationer (kablar, inkl. brytare och uttag)	25 år	5 %
Radio- och tv- och parabolantenn	5 år	8 %
Markiser och persienner	5 år	8 %
Larm	5 år	8 %
Målning	5 år	8 %
Tapeter och annan väggbeklädnad (inte våtrum)	5 år	8 %
Golvbeläggning (inte våtrum)		
<ul style="list-style-type: none"> textila 	5 år	8 %
<ul style="list-style-type: none"> plast, linoleum, laminat 	10 år	5 %
<ul style="list-style-type: none"> keramiska plattor, sten eller massivt trä 	25 år	5 %
<ul style="list-style-type: none"> lamellträ och ytbehandling av trägolv 	15 år	5 %
Yt- och tätskikt i våtrum		
<ul style="list-style-type: none"> golv- och väggmatta (trådsvetsad) 	5 år	5 %
<ul style="list-style-type: none"> keramiska plattor inklusive tätskikt 	5 år	5 %
<ul style="list-style-type: none"> övriga material och utföranden samt målning i våtrum 	2 år	10 %
Takbeläggning		
<ul style="list-style-type: none"> betong eller tegel 	20 år	2 %
<ul style="list-style-type: none"> plåt 	10 år	3 %
<ul style="list-style-type: none"> annat material 	5 år	8 %
Skorsten		
<ul style="list-style-type: none"> stål eller plåt 	5 år	8 %
<ul style="list-style-type: none"> annat material 	20 år	2 %

41.1.2 Om byggnaden inte återställs

Återställs inte den skadade byggnaden* värderas skadan till skillnaden mellan byggnadens dagsvärde* omedelbart före och omedelbart efter skadan. Skadan värderas dock högst till vad det skulle ha kostat att återställa byggnaden enligt den värdering som beskrivs i A.41.1.1.

41.1.3 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

Om återställande av byggnad* hindras på grund av lag eller myndighets föreskrift är den försäkrade även berättigad till ersättning - restvärdeersättning - för vad kvarvarande delar därigenom förlorat i värde. Den försäkrade är skyldig att följa bolagets* anvisningar och på bolagets bekostnad vidta nödvändiga åtgärder, såsom att söka dispens eller överklaga beslut. Följs inte anvisningarna är den försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår genom att kvarvarande delar av byggnaden inte kan användas.

Restvärdeersättning lämnas inte, i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning.

41.2 Fastighetsinventarier*

Skadan värderas enligt de regler som finns angivna för installationer i A.41.1.

Återställs inte den skadade egendomen inom 2 år, värderas skadan till skillnaden mellan egendomens dagsvärde* omedelbart före och omedelbart efter skadan.

41.3 Trädgård och tomt*

Skadan värderas till vad det kostar att återställa trädgården och tomt.

Vid nyplantering av buskar och träd medräknas endast kostnad för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.

41.6 Ritningar och arkivalier samt datamedia*

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år läggs ned för att återställa den information som förlorats genom skadan och för att återställa originalritningar.

41.7 Värdehandlingar

Skadan värderas till de normala kostnader som inom 2 år läggs ned på att återställa eller återanskaffa värdehandlingar.

41.9 Arbetstagares egendom

Arbetstagares egendom som den försäkrade är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal värderas enligt kollektivavtalets regler.

Egendom i övrigt värderas enligt bolagets hemförsäkringsvillkor.

41.11 Kontorsinventarier

Nyanskaffningsvärde

Härmed avses den kostnad som skulle ha uppkommit om ett föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffats som nytt vid skadetillfället.

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är nyanskaffningsvärdet vid tidpunkten med avdrag för ålder och slitage.

Dagsvärde

Härmed avses marknadsvärdet vid skadetillfället. Kan detta inte fastställas, utgör dagsvärdet nyanskaffningsvärdet, med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet och annan omständighet.

41.11.1 Kontorsinventarier* som återställs

Om återställande sker värderas skadan till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material.

Med återställande förstås

- reparation, eller
- anskaffande av föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål.

Utökas i samband med återställandet skadat föremåls utrustning eller avkastningsförmåga, ska vid värderingen avdrag göras för detta.

Återställande måste ske inom 2 år från skadedagen. Sker det senare på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, får tiden 2 år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst 3 år från skadedagen.

I skadekostnaden inräknas inte merkostnader som beror på forceringsåtgärder, till exempel reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

I skadekostnaden inräknas inte heller den värdeminskning som föremålet efter återställandet kan anses ha undergått genom skadan.

Om egendomens tekniska värde* vid skadetillfället är minst 50 % av nyanskaffningsvärdet ersätts egendomen med återställandekostnaden, dock högst nyanskaffningsvärdet.

41.11.1.1 Föremål vars tekniska värde* vid skadetillfället är mindre än 50 %

Om föremålets tekniska värde vid skadetillfället är lägre än 50 % av nyanskaffningsvärdet, värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till det tekniska värdet.

41.4.1.2.2 Dator* och mobiltelefon

Dator* och mobiltelefon yngre än 12 månader

Vid skada på dator eller mobiltelefon som är yngre än 12 månader, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nytillverkad, värderas egendomen till nyanskaffningsvärdet.

Dator och mobiltelefon äldre än 12 månader*

Vid skada på dator och mobiltelefon som är äldre än 12 månader, räknat från den tidpunkt då egendomen levererades som nyttillverkad, värderas egendomen till en viss procentsats beräknat på nyanskaffningsvärdet, se nedan angivna värderingstabell.

Datorns eller mobil-telefonens ålder	Månader 12-18	Månader 19-36	Månader 37-54	Månader Äldre än 54
Ersättning i procent	70	50	35	20

41.11.2 Kontorsinventarier som inte återställs

Återställs inte skadat föremål inom 2 år, värderas skadan till skillnaden mellan föremålets dagsvärde* omedelbart före och omedelbart efter skadan. Skadan värderas dock högst till vad det skulle ha kostat att återställa föremålet.

42. Självrisk

Självrisken* är lägst den som anges i försäkringsbrevet.

Självrisk som uttrycks i prisbasbelopp* avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Avser försäkringen flera fastigheter enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk för varje fastighet. Ligger flera fastigheter inom samma kvarter tillämpas dock endast en självrisk för dessa.

42.1 Särskild självrisk

Särskild självrisk som är angiven under A.11-25 gäller dock om den är högre.

43. Skadeersättningsregler

Anmärkning

För viss egendom och vissa skadehändelser gäller särskild begränsning av högsta ersättning enligt A.11-25.

43.1 Helvärdeförsäkring*

43.1.1 Ersättningsbelopp

Ersättningsbeloppet utgörs av

- skadebelopp enligt A.41. Skadevärderingsregler
- röjningskostnad enligt A.43.4
- räddningskostnad enligt A.43.5

med avdrag för

- självrisk* enligt A.42
- eventuell underförsäkring* enligt A.43.1.2

och med hänsyn till

- leverantörsgaranti enligt A.43.7.

43.1.2 Underförsäkring

Om försäkringsbeloppet vid skadetillfället understiger det belopp som anges i A.08, föreligger underförsäkring*. Ersättningsbeloppet

minskas då till så stor del som försäkringsbeloppet utgör av där angivna belopp.

Är försäkringsbeloppet gemensamt för flera föremål men lägre än föremålets sammanlagda belopp enligt A.08, minskas ersättningsbeloppet för sådant föremål till så stor del som försäkringsbeloppet utgör av detta belopp.

43.1.2.1 Har försäkringstagaren lämnat uppgifter för premieberäkning i enlighet med Y.03.2.1 lämnas ersättning intill gällande försäkringsbelopp, d v s bestämmelserna om underförsäkring* tillämpas inte.

43.2 Förstariskförsäkring*

43.2.1 Ersättningsbelopp

Ersättningsbeloppet utgörs av

- skadebelopp enligt A.41. Skadevärderingsregler
- röjningskostnad enligt A.43.4
- räddningskostnad enligt A.43.5

med avdrag för

- självrisk* enligt A.42
- och med hänsyn till
- leverantörsgaranti enligt A.43.7.

43.2.2 Högsta ersättning

Ersättning lämnas högst med försäkringsbeloppet.

43.3 Fullvärdeförsäkring*

43.3.1 Ersättningsbelopp

Ersättningsbeloppet utgörs av

- skadebelopp enligt A.41 Skadevärderingsregler
- röjningskostnad enligt A.43.4
- räddningskostnad enligt A.43.5

med avdrag för

- självrisk* enligt A.42
- eventuell underförsäkring* enligt A.43.3.2

och med hänsyn till

- leverantörsgaranti enligt A.43.7.

43.3.2 Underförsäkring

Försäkringstagaren ska underrätta bolaget* om ny-, till- eller ombyggnad eller annan därmed jämförlig förbättring av fullvärdeförsäkrad* byggnad* för att nytt premieunderlag ska fastställas. Underlåter försäkringstagaren detta och har vid skadetillfället enligt bolagets beräkningar värdet av byggnaden ökat med det nya utförandet föreligger underförsäkring*.

Ersättningsbeloppet minskas då till så stor del som betald premie för byggnaden utgör av den premie som skulle ha betalats för denna med det nya utförandet. Premieunderlagen ska vara fastställda med samma värderingsmetod.

43.4 Röjningskostnad

I samband med sådan skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för kostnader för nödvändig rivning, röjning, borttransport, destruktion och deponering.

Ersättning lämnas inte för röjning av oförsäkrade grunder och fundament.

Vid förstariskförsäkring* begränsas den sammanlagda ersättningen till försäkringsbeloppet.

43.5 Räddningskostnad

Bolaget* ersätter den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt R.01.3, om de med hänsyn till omständigheterna varit skäligen.

I samband med sådan skada som omfattas av försäkringen lämnas även ersättning för skada som uppkommit genom att försäkrad egendom vid skäligen räddningsåtgärd skadats, förkommit eller stulits. Ersättning lämnas dock inte om gottgörelse kan erhållas från annat håll.

Vid förstariskförsäkring* begränsas den sammanlagda ersättningen till försäkringsbeloppet.

43.6 Inteckningshavare

43.6.1 Panträtt

För den som har panträtt i fast egendom gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning vid betalning av ersättning på grund av försäkringsavtal.

Säkerhetsrätten gäller inte vid skada på lös egendom.

43.6.2 Företagsinteckning

Om den som innehar rätt enligt företagsinteckning anmäler namn och adress hos bolaget, så har denne om skadan avser företagsintecknad egendom, företrädesrätt till försäkringsersättning enligt försäkringsavtalet. Företrädesrätten gäller om ersättningsbeloppet överstiger 10 % av försäkringsbeloppet för ifrågavarande slag av egendom. Gällande lag om inbördes företrädesrätt mellan dessa inteckningshavare samt om andra rättsägares rätt vid konkurs och utmätning är tillämplig.

43.6.3 Fullvärdeförsäkrad egendom

Vid tillämpning av gällande bestämmelser om inteckningshavares rätt till skadeersättning anses vid beloppslös fullvärdeförsäkring av egendom dess värde enligt tillämpad värderingsmetod omedelbart före skadetillfället utgöra försäkringsbeloppet.

43.7 Leverantörsgaranti

Är leverantör eller entreprenör enligt åtagande i avtal skyldig att ersätta skada på försäkrad egendom betalar bolaget inte kostnaden härför. Denna begränsning avser dock inte följdskada på annan funktionell enhet än den som varit felaktig.

Undantaget tillämpas inte i den mån leverantör eller entreprenör inte kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.

Är den försäkrade tillverkare eller försäljare av den försäkrade egendomen, lämnas inte ersättning för skada på denna, om skadan

skulle ha omfattats av för branschen gängse garanti vid försäljning eller leverans.

43.8 Skadeersättningsregler i övrigt

Bolaget har rätt att i stället för att betala kontant ersättning föreskriva att skadad egendom återställs eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Bolaget är inte skyldigt att överta skadad egendom, men har rätt att efter värdering överta större eller mindre del av denna.

Kommer egendom för vilken ersättning utgetts till rätta ska egendomen snarast ställas till bolagets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om den försäkrade utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

43.9 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger denne.

Den del av ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade visat att så skett.

Vid reparation eller återuppförande av försäkrad byggnad äger den försäkrade rätt till ersättning, efter hand som återställandet sker, för den kostnad som den försäkrade har haft och uppenbarligen har rätt till. Utbetalad ersättning avräknas från den totala kostnaden för återställandet.

Om myndighets förbud att återuppföra skadad byggnad* överklagats och bolaget på grund av detta väntat med att betala ut ersättning, ska ersättningen betalas senast en månad efter det att bolaget fått kännedom om att överklagandet inte lett till ändring.

Om polisutredning avvaktas ska ersättning betalas senast 1 månad efter det att bolaget erhållit utredningen.

43.10 Räntebestämmelser

Betalas skadeersättning senare än vad som sagts ovan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning betalar bolaget ränta enligt Riksbankens referensränta.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 % av prisbasbeloppet*.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på denne enligt avsnitt R.

B2. Hyresförlustförsäkring

01. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom ägare av försäkrad byggnad*.

02. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för hyresförlust till följd av egendomsskada med mera enligt B2 11.1 som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

04. Försäkrat intresse

Försäkringen avser hyresförlust som är en följd av egendomsskada med mera enligt B2 11.1.

Med hyresförlust avses minskning av hyresintäkt som hänförs till försäkrad byggnad*.

04.1 Undantag

Ersättning lämnas inte för hyresförlust som beror på den försäkrades ekonomiska förhållanden, till exempel bristande försäkringsskydd eller kapitalbrist.

Ersättning lämnas inte heller för sådan förlust som orsakats av att en del av ansvarstiden* utnyttjats för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets åtgärd.

11. Vad försäkringen gäller för

11.1 Hyresförlust

Försäkringen gäller för hyresförlust som uppstår genom

- sådan skada som egendomsförsäkringen enligt A.01 - 16 och A.22 gäller för
- oförutsett avbrott i tillförsel utifrån av el, gas, vatten eller värme. Högsta ersättning är 100 prisbasbelopp om inte annat anges i försäkringsbrevet.
- oförutsett avbrott i tillförsel utifrån av data- och telekommunikation som är en direkt följd av en fysisk skada
- att tillträde till fastigheten hindras genom avspärning beordrad av Räddningstjänst eller Polismyndighet. Ersättning lämnas i den mån ersättning inte kan fås av allmänna medel och högsta ersättning är 15 prisbasbelopp*.

Om i försäkringsbrevet angetts att maskinförsäkring för byggnad ingår, gäller försäkringen även för hyresförlust genom sådan skada som egendomsförsäkringen enligt A.18 gäller för, då skada inträffat på maskinförsäkrad egendom.

Försäkringen gäller för hyresförlusten även när egendomsförsäkringen inte gäller för egendomsskadan, om detta beror på att leverantör eller entreprenör är ansvarig på grund av åtagande i avtal.

Gör hyresgäst bruk av sin rätt enligt lag att med anledning av skadan säga upp hyresavtalet före hyrestidens utgång och kan lägenheten sedan den reparerats inte uthyras för den återstående tiden, ersätts hyresförlust även för denna tid. Ersättning på grund härav lämnas dock för högst 3 månader.

Anmärkning

Försäkringen gäller för hyresförlust genom sådan skada som egendomsförsäkringen enligt A.01-16 och A.22 gäller för vars uppkomst eller omfattning orsakats av eller står i samband med Cyberangrepp* eller Datasäkerhetsincident*.

Försäkringen omfattar emellertid inte hyresförlust genom oförutsett avbrott i tillförsel utifrån av el, gas, vatten eller värme då avbrott i tillförsel orsakats av eller står i samband med cyberangrepp riktat mot leverantör eller leverantörer av el, gas, vatten eller värme

11.2 Hyresförlust under ansvarstiden

Försäkringen gäller endast för sådan hyresförlust som uppkommer under ansvarstiden*.

Ansvarstiden räknas från den tidpunkt då skada enligt B2.11.1 inträffat och är 24 månader om inte annat anges i försäkringsbrevet.

41. Skadevärderingsregler

För uthyrd lägenhet eller lokal* beräknas hyresförlusten till skillnaden mellan den nedsättning i hyran, som hyresgästen enligt lag kan kräva, och minskade kostnader för uppvärmning, belysning med mera samt ränta på ersättning för egendomsskada.

För sådan del av byggnaden*, som försäkringstagaren själv använder, beräknas hyresförlusten som om den varit uthyrd mot skälig hyra.

För bostadsrättslägenhet beräknas hyresförlusten på motsvarande sätt med utgångspunkt från den nedsättning av årsavgiften som kan krävas.

42. Självrisk

Självrisken* är lägst 20 % av prisbasbeloppet*.

Avtal kan träffas om annan självrisk, som då anges i försäkringsbrevet.

Självrisk som uttrycks i prisbasbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Avser försäkringen flera fastigheter enligt fastighetsregistret tillämpas en självrisk för varje fastighet. Ligger flera fastigheter inom samma kvarter tillämpas dock endast en självrisk för dessa.

43. Skadeersättningsregler

43.1 Skadeersättning

Bolaget* ersätter hyresförlust värderad enligt B2.41 med avdrag för

- självrisk* enligt B2.42
- samt för
- eventuell underförsäkring* enligt B2.43.3.

43.2 Verklig förlust

Försäkringen ska inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för genom egendomsskadan uppkommen hyresförlust.

43.3 Underförsäkring

Om ersättning för egendomsskadan ska minskas enligt A.43 på grund av underförsäkring* ska ersättning för hyresförlust minskas i motsvarande grad.

43.4 Högsta ersättning vid hyresförlust genom naturskada eller dammgrenombrott enligt A.11.2.6 samt genom snötrycksskada enligt A.11.2.7

Bolagets* sammanlagda ersättningsskyldighet för

- egendomsskador inom en och samma fastighet enligt fastighetsregistret samt
- därav föranledda hyresförluster

är vid varje skadetillfälle begränsad till 350 prisbasbelopp*.

43.5 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Skada regleras efter ansvarstidens* slut. Ersättning ska betalas senast 1 månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger denne.

Om polisutredning avvaktas ska ersättning betalas senast 1 månad efter det att bolaget erhållit utredningen.

43.6 Räntebestämmelser

Betalas ersättningen senare än vad som sagts ovan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning betalar bolaget ränta enligt Riksbankens referensränta.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 % av prisbasbeloppet*.

Bolaget betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på denne enligt avsnitt R.01.

C. Ansvarsförsäkring

01. Vem försäkringen gäller för och försäkrad verksamhet

Försäkringen gäller för den försäkrade såsom ägare eller brukare av försäkrad fastighet, samt för byggnads- och anläggningsarbeten som utförs på sådan fastighet.

02. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skadeståndskrav som avser skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

Vid serieskada* anses samtliga skador i serien utgöra en skada och försäkringen gäller även för skada som inträffat efter försäkringstiden förutsatt att den första skadan i serien av skador har inträffat under försäkringstiden. Om den första skadan i en serieskada inträffar före försäkringstiden, omfattas inte denna eller efterföljande skador av detta försäkringsavtal.

Vid serieskada anses samtliga skador utgöra en enda skada även i frågan om försäkringens självrisk och försäkringsbelopp. Självrisk och det försäkringsbeloppet som var gällande när den första skadan i serien av skador inträffade gäller för serieskada.

03. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar i hela världen utom i USA och Kanada. Vid försäljnings- och inköpsresor samt vid konferenser och mässor gäller försäkringen dock för skada som inträffar i hela världen.

08. Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anger det belopp till vilket skadestånd, inklusive ränta, utrednings-, förhandlings-, rättegångs- och räddningskostnader sammanlagt är försäkrade.

11. Vad försäkringen gäller för

Anmärkning

Ansvarsförsäkringen inkluderar produktansvar om inte annat anges i försäkringsbrevet

11.1 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för person- och sakskada samt förmögenhetsskada till följd av sådan ersättningsbar skada enligt

- allmänna skadeståndsrättsliga regler
- allmänna bestämmelser utgivna av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde, när dessa avtalats
- sedvanligt kontrakt med järnvägsbolag eller annan järnvägsförvaltning för skada genom rullande materiel, överskriden lastprofil, trafik på stickspår eller användande av oöverskriden järnvägsövergång
- sedvanligt kontrakt med strömleverantör där den försäkrade övertagit ansvar enligt ellagen
- sedvanligt nyttjanderättsavtal med fastighetsägare avseende övertaget fastighetsägaransvar.

Om denna försäkring gör undantag för sak- eller personskada gäller denna försäkring inte heller för förmögenhetsskada till följd av den undantagna skadan.

Anmärkning

Cyberangrepp* eller Datasäkerhetsincident*

Försäkringen omfattar ansvarsskada avseende person- och sakskada vars uppkomst eller omfattning orsakats av eller står i samband med Cyberangrepp* eller Datasäkerhetsincident*.

Ansvarsskada avseende sakskada inkluderar inte förlust av, skada eller fel på eller förhindrad åtkomst av elektroniskt lagrad information hos försäkrad eller annan.

Ingrediens- och komponentsskada

Försäkringen gäller för ingrediens- och komponentsskada som uppkommit till följd av att en produkt som är levererad av den försäkrade, genom förening med en annan produkt blivit en oskiljbar del av en slutprodukt på sådant sätt att slutprodukten skadats eller inte kan användas för avsett ändamål.

11.2 Ren förmögenhetsskada*

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ren förmögenhetsskada i vissa fall enligt C.12.5.1.

11.3 Ansvar enligt Dataskyddsförordningen

Försäkringen omfattar den skadeståndsskyldighet för materiell eller immateriell skada som den försäkrade kan bli skyldig att betala enligt Artikel 82 i Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (Dataskyddsförordningen).

11.20 Åtagande

Vid skadeståndskrav som kan omfattas av försäkringen och som överstiger avtalad självrisk* åtar sig bolaget* gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemanna-förfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som denne inte kan få ut av motpart eller annan samt
- betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att erlægga.

12. Vad försäkringen inte gäller för

12.1.1 Levererad produkt

Försäkringen gäller inte för

- skada på produkt som den försäkrade levererat om skadan består i eller är en följd av fel, brist eller defekt hos produkten

eller i montering, uppförande eller annan åtgärd i samband med leverans av produkten

- kostnad i samband med reklamation, utbyte eller återtagande av levererad produkt. Försäkringen gäller inte heller för räddningskostnader eller andra kostnader till följd av att levererad produkt befaras orsaka skada
- skada som kan avhjälpas genom åtgärdande av fel, brist eller defekt hos levererad produkt.

Med skada på levererad produkt förstås här även skada som beror på att den levererade produkten måste undersökas, repareras eller bytas ut och att ingrepp därmed måste ske i annan egendom än den levererade produkten.

12.1.2 Bristande produktsäkerhet

Försäkringen gäller inte för skada genom levererad produkt när den försäkrade underlåtit att utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa produktens lämplighet för avsett ändamål och detta medfört att fel, brist eller defekt i produkten inte upptäckts.

12.1.3 Utebliven effekt

Försäkringen gäller inte för skada genom att levererad kemisk produkt eller levererat läkemedel inte förhindrat, avbrutit eller påverkat sådant beräkneligt händelseförlopp eller sådan beräknelig utveckling eller sjukdom som pågår eller skulle ha uppkommit om produkten inte använts.

12.2 Omhändertagen egendom¹

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller annan för dennes räkning

- hyr, leasar, lånar eller nyttjar. Försäkringen gäller dock för skada genom brand, explosion, sotutströmning och utströmning av vatten från ledningssystem på lokal och bostad som försäkringstagaren hyr för sin verksamhet
- på grund av särskilt åtagande yrkesmässigt lyfter, transporterar eller förvarar
- uppför eller nedmonterar, om egendomen ingår i byggnadsverk eller broar. Försäkringen gäller dock för skada när försäkringstagaren i skriftligt avtal åtagit sig att försäkra sådan omhändertagen egendom i samband med entreprenadarbeten.
- omhänderhar för att i serie tillverka, bearbeta eller ihopsätta, såvida inte skada drabbar enstaka exemplar
- omhänderhar för försäljning.

Försäkringen gäller inte heller om skada på sådan egendom inträffar sedan egendomen avlämnats eller återlämnats.

Anmärkning

Särskild självrisk* gäller enligt C 42.1 för andra lyft eller transporter än de som är undantagna i C.12.2.

12.3 Trafik med motordrivet fordon¹

Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av trafikförsäkring, vilken tillhandahålles i landet i fråga, och som inträffar till följd av trafik med motordrivet fordon

- för vilket trafikskadelagen eller motsvarande utländsk lagstiftning gäller
  - när det används inom tävlingsområde
- när den försäkrade eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av det motordrivna fordonet.

Detta undantag tillämpas även om den försäkrade underlåtit att teckna trafikförsäkring.

12.4 Luftfartyg, skepp, båtar och liknande¹

Försäkringen gäller inte för

- skada genom luftfartyg, svävare eller hydrokopter
  - sakskada orsakad genom segel- eller maskindrivna skepp och båtar eller genom kollision med av dessa bogserade föremål
- när den försäkrade, eller någon som denne ansvarar för är ägare, brukare eller förare av dessa farkoster.

12.5 Miljöansvar¹

12.5.1 Försäkringen gäller inte för skada som består i eller är en följd av miljöskada. Med miljöskada avses skadeståndsskyldighet enligt miljöbalken.

Försäkringen gäller dock för skadeståndsskyldighet enligt miljöbalken om skada beror på

- att fel - dock ej fel i planering eller konstruktion eller val av arbetsmetod - tillfälligt har begåtts
- att fel plötsligt och oförutsett har uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.

I dessa fall gäller försäkringen även för ren förmögenhetsskada*.

Anmärkning

Särskild självrisk* gäller enligt C 42.1 vid ren förmögenhetsskada.

12.5.2 Försäkringen gäller inte för sakskada eller ren förmögenhetsskada som den försäkrade kan bli ansvarig för enligt miljöbalken i egenskap av byggherre eller entreprenör om skadan orsakats genom sprängning, pålning, spontning, schaktning eller grävning.

12.6 Böter, viten och straffskadestånd

Försäkringen gäller inte för böter, viten eller någon form av straffskadestånd (punitive damages).

12.7 Fel och brist i utredningar och beskrivningar

Försäkringen gäller inte för skada uppkommen till följd av fel eller brist i utredningar, beskrivningar, beräkningar, ritningar, råd eller anvisningar, som lämnats i yrkesmässigt rådgivande verksamhet (konsultuppdrag).

12.8 Förutsebar skada

Försäkringen gäller inte för skada som uppkommit under sådana omständigheter att det för den försäkrade eller försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen borde ha stått klart att skada med stor sannolikhet skulle komma att inträffa.

12.9 Lag, myndighets föreskrift, domstols dom eller beslut

Försäkringen gäller inte för skada som orsakats genom åsidosättande av lag, myndighets föreskrift, domstols dom eller beslut, såvida inte den försäkrade kan visa att arbetsledningen vare sig haft eller borde haft kännedom om åsidosättandet.

12.10 Radiologisk skada

Försäkringen gäller inte för radiologisk skada enligt lag (2010:950) om ansvar och ersättning vid radiologisk skada eller motsvarande utländsk lagstiftning eller konvention som den försäkrade kan göras ansvarig för.

12.11 Patientansvar

Försäkringen gäller inte för patientskada i den mån den skadade är berättigad till patientskadeersättning för skadan enligt patientskadelagen (1996:799). Försäkringen gäller dock för regresskrav avseende patientskadeersättning som riktas mot den försäkrade på produktansvarsgrund.

12.21 Terrorism

Försäkringen gäller inte för förlust, skada, kostnad eller utgift som kan antas vara direkt eller indirekt, helt eller till någon bidragande del orsakad av terroristhandling eller åtgärd som vidtagits i syfte att förhindra eller reagera på på terroristhandling.

Detta gäller inte om den försäkrade kan visa att förlusten, skadan, kostnaden eller utgiften saknar samband med terroristhandling eller sådan åtgärd.

12.26 Läkemedel* och silikonbaserade implantat

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av läkemedel och silikonbaserade implantat.

12.27 Tobak och liknande produkter samt tobaksfria nikotinprodukter

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning orsakats av eller står i samband med tobak och liknande produkter enligt lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter eller tobaksfria nikotinprodukter enligt lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter.

12.28 Asbest, formaldehyd och PCB

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av asbest, formaldehyd eller PCB.

---

¹ Detta undantag tillämpas inte vid skada genom levererad produkt. Härmed avses skada orsakad av defekt som funnits hos produkten när den sattes i omlopp av den försäkrade eller därefter tillförts produkten genom åtgärder som den försäkrade eller för dennes räkning annan person vidtagit.

12.29 Krav mellan försäkrade

Skada som de försäkrade orsakar varandra ersätts inte, om inte detta särskilt framgår av försäkringsbrevet.

12.30 Arbetsskada

Försäkringen gäller inte för arbetsskada* som drabbar försäkrads egna anställda. Försäkringen gäller dock vid krav som avser inkomstförlust till följd av färdolycksfall

12.31 Annan försäkring

Försäkringen gäller inte till den del ersättning kan lämnas genom annan försäkring. Försäkringen gäller dock om regressrätt föreligger mot den försäkrade.

12.32 Flygplatsansvar

Försäkringen gäller inte för skada orsakad i eller vid verksamhet som består i ägande, drift, underhåll eller service av flygbolag, flygplan, flygplats eller flygtorn.

12.33 Luftfartygskomponenter

Försäkringen gäller inte för levererade komponenter till luftfartyg.

12.34 Offshore

Försäkringen gäller inte för skada orsakad i eller vid offshoreverksamhet som har direkt samband med utvinning av olja eller gas.

12.35 Poly- och perfluorerade alkylsubstanser (PFAS)

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av eller som har samband med poly- och perfluorerade alkylsubstanser (PFAS). Med PFAS avses samtliga från tid till annan ingående ämnen i samlingsnamnet PFAS, inkluderande men ej begränsat till den PFAS-definition som från tid till annan används av Kemikalieinspektionen.

Undantaget gäller även för annat kemiskt ämne eller produkt som kan ersätta PFAS.

12.36 EMF- Elektromagnetiska Fält eller joniserande strålning

Försäkringen gäller inte för personskada som beror på eller till någon del är en följd av elektromagnetiska fält eller joniserande strålning.

12.37 HIV eller AIDS

Försäkringen gäller inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med smitta eller överföring av HIV (Human Immuno Deficiency Virus) eller därav föranledda sjukdomar exempelvis AIDS (Acquired Immuno Deficiency Syndrom).

42. Självrisk

Självrisken* är lägst den som anges i försäkringsbrevet.

Självrisk som uttrycks i prisbasbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

Endast en självrisk dras av

- vid serieskada*

- för skador som uppkommit av samma orsak och vid samma skadetillfälle.

42.1 Särskild självrisk

Självrisken* är lägst

- 20 % av prisbasbeloppet* vid skada på egendom som den försäkrade, eller för dennes räkning annan person, åtagit sig att installera, montera, demontera, bearbeta, kontrollera, besiktiga eller tillse
- 20 % av prisbasbeloppet vid skada på egendom som den försäkrade eller för dennes räkning annan person lyft eller transporterat, i andra fall än de som är undantagna i C.12.2
- 10 % av skadebeloppet, dock lägst 20 % av prisbasbeloppet vid byte eller ändring av lås till följd av nyckelförlust
- 30 % av skadebeloppet, dock lägst 1 prisbasbelopp och högst 10 prisbasbelopp, vid sakskada genom brand eller explosion som orsakats av heta arbeten på tillfällig arbetsplats
- 1 prisbasbelopp vid ren förmögenhetsskada* enligt C.12.5.1.

43. Skadeersättningsregler

Bolaget* ersätter

- kostnaderna enligt C.11.20
- räddningskostnader enligt C.43.2 med avdrag för självrisk* enligt C.42.

43.1 Högsta ersättning

Bolagets ersättningsskyldighet är begränsad till 1 försäkringsbelopp vid varje skada och totalt 2 försäkringsbelopp per försäkringsår, dock högst

- **1 försäkringsbelopp** vid serieskada oavsett om skadorna inträffat under ett eller flera försäkringsår. Ersättning lämnas därvid inom det försäkringsbelopp som gällde vid den tidpunkt då första skadan inträffade
- **1 försäkringsbelopp** vid skador som uppkommit av samma orsak och inträffat vid samma tillfälle
- **10 prisbasbelopp *** vid skada på egendom som lyfts eller transporterats i andra fall än de som är undantagna i C.12.2
- **20 prisbasbelopp** per försäkringsår vid byte eller ändring av lås till följd av nyckelförlust
- **10 prisbasbelopp** vid varje skada enligt C.11.3
- **25 prisbasbelopp** per försäkringsår för ren förmögenhetsskada* enligt C.12.5.1.

43.2 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift (räddningskostnad) för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan föranleda skadeståndsskyldighet som omfattas av försäkringen, lämnas ersättning om åtgärderna med hänsyn till omständigheterna varit skäliga.

Ersättning lämnas dock inte för kostnad för att avvärja befarad skada på grund av defekt hos levererad produkt.

43.3 Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger denne enligt avsnitt R.

43.4 Räntebestämmelser

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Ränta betalas inte om den är mindre än 1 % av prisbasbeloppet*.

Bolaget* betalar inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som ankommit på denne enligt avsnitt R.

Q. Säkerhetsföreskrifter

01. Egendoms- och Hyresförlustförsäkring

01.1 Allmänt

Den försäkrade ska iaktta

- lagar, förordningar eller myndigheters föreskrifter som meddelas i syfte att förhindra eller begränsa skada
- föreskrifter som anges i försäkringsbrevet
- föreskrifter som meddelas av tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande i syfte att förhindra eller begränsa skada
- föreskrifter som anges nedan.

01.2 Revisionsbesiktning av elektrisk starkströmsanläggning

Anges i försäkringsbrevet att elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas gäller följande.

Elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas på försäkringstagarens bekostnad i den omfattning som föreskrivs av bolaget.

Vid revisionsbesiktning av industri- och hantverkshus, köpcentrum, terminal, lagerbyggnad, kylhus och dylikt avsedda för flera hyresgäster eller kunder gäller att besiktningen ska bekostas av försäkringstagaren till byggnadens brandförsäkring och ska omfatta samtliga lokaler i byggnaden.

Elektrisk starkströmsanläggning är enligt gällande statliga föreskrifter varje elanläggning för sådan spänning, ström eller frekvens som kan vara farlig för person eller egendom.

Revisionsbesiktning ska, enligt överenskommelse mellan försäkringsbolagen, handhas av Svenska Brandskyddsföreningens Elektriska Nämnd (EN), genom av nämnden auktoriserade besiktningsingenjörer.

Intyg om revisionsbesiktning ska utfärdas av besiktningsingenjören. Det ska av försäkringstagaren på begäran uppvisas för bolaget.

Vid revisionsbesiktning påtalade anmärkningar ska av behörig person åtgärdas inom angiven tid i utfärdat besiktningsprotokoll.

Den första revisionsbesiktningen ska göras inom ett år efter det att elanläggningen blivit besiktningspliktig. Därefter ska revisionsbesiktning ske vart tredje kalenderår med högst 40 månader mellan besiktningarna.

01.2.1 Särskild påföljd vid åsidosättande

Har föreskriften inte följts sätts den ersättning som annars skulle lämnats efter avdragen självrisk* ner med 20 % dock lägst med 50 % av prisbasbeloppet* och högst 20 prisbasbelopp. Nedsättningen kan minskas om särskilda skäl föreligger.

Ersättning ges dock lägst med det belopp som skulle lämnats om enbart Q.01.50.1 hade tillämpats.

01.3 Brandsläckning och larm

Brandsläckningsredskap och larmanordningar ska finnas i den utsträckning som anges av bolaget* och myndighet.

01.4 Bradfarliga Heta arbeten

Dessa säkerhetsföreskrifter för brandfarliga heta arbeten gäller för tillfällig arbetsplats* där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga. Med brandfarliga heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Till grund för dessa säkerhetsföreskrifter ligger Brandskyddsföreningens norm SBF 506, säkerhetsregler för *Brandfarliga Heta Arbeten på tillfällig arbetsplats**.

Brandskyddsföreningens normer SBF 506, SBF 507, SBF 2022 samt SBF 2023 som det hänvisas till i nedanstående säkerhetsregler, finns kostnadsfritt tillgängliga i Brandskyddsföreningens webbutik.

01.4.1 Ansvar för att föreskrifterna följs

Den försäkrade svarar gentemot bolaget för att nedanstående säkerhetsföreskrifter följs av

- 1) den försäkrades företagsledning
- 2) övriga anställda hos den försäkrade
- 3) entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade.

Om någon som anges i punkt 1 - 3 inte följer dessa säkerhetsföreskrifter medför det normalt ett avdrag från skadeersättningen ur denna försäkring. Se Q.01.50 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift.

01.4.2 Säkerhetsregler för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats

Syftet med säkerhetsreglerna och riskbedömningen är att identifiera och minimera risken för brand. Riskbedömningen och tillståndsgivningen är ett systematiskt sätt att bedöma samt säkerställa att nedanstående säkerhetsregler efterlevs, från start till att arbetena avslutas.

01.4.2.1 Säkerhetsregel nr 1 - Riskbedömning och tillstånd

Beställaren* ska skriftligen utse en tillståndsansvarig*, som ska bedöma om arbetena medför fara för brand. För att kunna utföra bedömningen korrekt ska den tillståndsansvarige* vara väl insatt och uppdaterad med förutsättningarna som råder vid platsen där arbetet ska ske samt hur det ska utföras.

Om fara för brand föreligger får arbetet endast utföras under förutsättning att den tillståndsansvarige* genomfört en fullständig, dokumenterad och ifylld riskbedömning enligt kraven i bilaga 1 i SBF 506. Arkivering av genomförd riskbedömning och tillståndsgivning ska göras av försäkringstagaren under minst 1 år efter det att arbetet avslutats och ska kunna tillhandahållas försäkringsgivaren på begäran.

Den tillståndsansvarige* ska, tillsammans med den som ska utföra arbetet och brandvakten, på plats bedöma faran för brand

och vidta nödvändiga åtgärder för att arbetet ska kunna ske säkert. Vid riskbedömning av byggnadskonstruktioner ska högriskdetaljer* särskilt beaktas.

Den tillståndsansvarige* ska aktivt hålla sig underrättad och kontrollera att säkerhetsreglerna följs både före, under och efter arbetets genomförande. När arbetet är slutfört ska den tillståndsansvarige* göra en kontroll av att säkerheten är återställd och därefter avsluta tillståndet med en underskrift. Detta görs i samband med att efterbevakning är avslutad.

Den tillståndsansvarige* får delegera sin arbetsuppgift endast om beställaren* skriftligen medgivit detta. Det ska framgå av delegeringen om en vidaredelegering får ske. Den tillståndsansvarige* får inte själv vara utförare* på tillstånd som denne har utfärdat.

Vid akuta jouruppdrag i byggnader, där uppdraget inte kan utföras under ordinarie arbetstid och en tillståndsansvarig* inte kan komma på plats i rimlig tid, får utföraren* själv agera tillståndsansvarig* och ska då gå igenom alla säkerhetsregler för riskbedömning och tillståndsgivning enligt bilaga 1 i SBF 506.

01.4.2.2 Säkerhetsregel nr 2 - Personcertifikat

Den som är tillståndsansvarig, utförare* eller brandvakt* vid brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats* ska ha ett giltigt personcertifikat utfärdat av en konceptägare* enligt SBF 2022. Den som inte regelbundet är tillståndsansvarig* för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats* kan undantas från kravet att inneha personcertifikat. Undantaget får inte användas för att sprida tillståndsansvaret till flera personer utan personcertifikat i samma organisation. Med *inte regelbundet* avses maximalt tre brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats* under en 12-månadersperiod.

Under en övergångsperiod kommer det finnas personer med gällande äldre certifikat och personer med personcertifikat utfärdade av certifierad konceptägare* enligt *SBF 2022 Norm Krav konceptägare* för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats**.

Äldre personcertifikat som utfärdats efter genomgången behörighetsutbildning, enligt den utbildningsplan som beslutats av försäkringsbolagens och Brandskyddsföreningens utbildningskommitté för heta arbeten (UKHA) gäller giltighetstiden ut, dock senast till och med 2027-12-31.

Personer med ett äldre gällande certifikat ska, inför brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats*, uppdatera sig på innehållet i gällande utgåva av *SBF 506 Säkerhetsregler för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats**.

01.4.2.3 Säkerhetsregel nr 3 - Brandvakt* och efterbevakning

Brandvakt* ska utses och finnas på arbetsplatsen under den tid som brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats* utförs, även under arbetsrast. Brandvakten* får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand har upphört.

Undantagsvis krävs ingen brandvakt* om den tillståndsansvarige* bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt*. När arbetet är

slutfört ska arbetsplatsen efterbevakas under minst en timme eller en längre tid som den tillståndsansvarige* angett i tillståndet.

Efterbevakning kan genomföras av annan person, som innehar personcertifikat enligt SBF 2022, än den som utsetts som brandvakt*. Annan utsedd person ska vara namngiven vid riskbedömning och tillståndsgivning för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats*. Efterbevakning ska alltid utföras, även om bedömningen gjorts att brandvakt* inte behövs under arbetet.

01.4.2.4 Säkerhetsregel nr 4 - Brandfarlig vara och/eller explosionsfarlig miljö (ATEX*)

För arbete i utrymmen som innehåller, eller har innehållit, brandfarlig vara ska tillstånd inhämtas från den som är utsedd att vara föreståndare för brandfarlig vara inom verksamheten. Om föreståndare för brandfarlig vara saknas, ska verksamhetsansvarig kontaktas för tillstånd.

För arbete i utrymmen där det finns risk för explosionsfarlig atmosfär ska arbetstillstånd inhämtas av person som är ansvarig för ATEX*-säkerheten innan arbetet påbörjas. Om ansvarig för ATEX*-säkerheten saknas ska verksamhetsansvarig kontaktas för tillstånd.

01.4.2.5 Säkerhetsregel nr 5 - Brandsäkra arbetsplatsen

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska

- flyttas bort
- skyddas genom övertäckning med obrännbart material och/eller
- avskämmas med obrännbart material.

Arbetsplatsen ska städas och vid behov vattnas.

Riskområdets storlek kring arbetsplatsen ska bestämmas i riskbedömningen och tillståndsgivningen.

01.4.2.6 Säkerhetsregel nr 6 - Dolda brännbara byggnadsdelar

Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara byggnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, samt vid konstaterad brandfara

- skyddas och
- göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Om värmeledande byggnadsdelar finns inom riskområdet och dessa passerar genom en byggnadsdel, ska riskområdet utökas så att även andra sidan av byggnadsdelen ingår i riskområdet och bevakas av brandvakt*.

01.4.3.7 Säkerhetsregel nr 7 - Otätheter

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara

- tätade och
- kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

01.4.2.8 Säkerhetsregel nr 8 - Torkning och uppvärmning

Vid torkning eller uppvärmning ska verktyg och metoder användas som innebär att materialet inte antänds.

Vid applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300 °C. När uppvärmning sker genom förbränning av gas, ska brännare ha helt innesluten låga eller vara tillverkad så att verktyget uppfyller kraven i Brandskyddsföreningens norm SBF 2023.

Vid smältning av snö och is, tillåts endast öppen låga om konstruktionen är av obrännbart material och att det inte finns några högriskdetaljer* exponerade. Den tillståndsansvarige* ska ha givit tillstånd för detta. Vatten som bildas vid smältning får inte torkas med öppen låga eller brännare enligt SBF 2023.

01.4.2.9 Säkerhetsregel nr 9 - Svets- och skärutrustning

Utrustning ska vara felfri och dokumenterad fortlöpande kontroll ska vara utförd innan arbetet påbörjas.

Vid användning av acetylen ska gasflaskan vara utrustad med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara utrustad med backventil för bränngas och syrgas. Skyddshandske ska finnas.

Vid elektrisk svetsning och skärning ska återledare fästas så nära svetsstället som möjligt och särskild kontroll av kablage och återledare ska genomföras.

01.4.2.10 Säkerhetsregel nr 10 - Smältning av asfalt

Vid smältning av asfalt ska utrustningen placeras och hanteras enligt Brandskyddsföreningens norm SBF 507 Regler för smältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger.

01.4.2.11 Säkerhetsregel nr 11 - Släckutrustning

Fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats på den tillfälliga arbetsplatsen. Minimikraven för utrustningen är vid:

- alla arbetsplatser (utom vid takläggningsarbeten) att det finns 2 stycken handbrandsläckare alternativt säker tillgång till vatten att släcka med.
- takläggningsarbeten 3 stycken handbrandsläckare alternativt att det finns säker tillgång till vatten att släcka med samt 2 stycken handbrandsläckare. Brytverktyg och ficklampa ska även finnas på arbetsplatsen.

Handbrandsläckare ska vara certifierad med lägsta effektivitetsklass 34A 233B C, minst 6 kg pulver.

Säker tillgång till vatten att släcka med ska säkerställas med dedikerad/egen slang och erforderlig kapacitet samt med en kastlängd som når ytan som kan utsättas för brand. För att uppnå erforderlig kapacitet ska slangen vara trycksatt och vara minst 19 mm (3/4")

01.4.2.12 Säkerhetsregel nr 12 - Brandsystemet

Vid brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats* ska fränkopplingar av brandskyddssystem* undvikas eller begränsas till endast den tillfälliga arbetsplatsen och under så kort tid som möjligt. Innan fränkoppling görs ska godkännande inhämtas av

anläggningskötare eller ansvarig person. Efter avslutat arbete ska brandskyddssystemet omedelbart återställas och driftsättas.

Vattenbaserade sprinklersystem ska normalt vara i drift och funktionsdugliga under arbetet.

01.4.2.13 Säkerhetsregel nr 13 - Larmning

Räddningstjänsten ska kunna larmas inom en minut från att brand upptäcks. Fungerande telefon ska finnas tillgänglig. Den som larmar ska känna till arbetsplatsens larmadress.

01.5 Tobaksrökning

Tobaksrökning får endast ske på särskild anvisad plats och i enlighet med gällande lagstiftning.

01.6 Branddörr och annan sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd under icke arbetstid.

01.7 Uppvärmningsanordningar

Brännbart material ska hållas på erforderligt avstånd från heta ytor på eldstäder och rökkanaler eller skyddas med isolering mot överhettning.

Varmluftspanna, byggtork och annan flyttbar anordning för uppvärmning med fast, flytande eller gasformigt bränsle ska vara av typ som godkänts av Statens Provninganstalt eller annan behörig instans. Flyttbar elvärmeapparat ska vara utförd enligt gällande bestämmelser från Semko eller annat nordiskt provningsinstitut.

Flyttbara uppvärmningsanordningar får inte användas inom brand- eller explosionsfarliga utrymmen.

Byggtork får användas för uppvärmning av byggnad* endast i samband med byggnads- och anläggningsarbete.

01.8 Motordrivet fordon

Motordrivet fordon (motorfordon, traktor, motorredskap och terrängmotorfordon) får i för arbetet nödvändig omfattning införas eller användas i lokal* eller upplag under förutsättning att

- fyllning, tömning eller byte av bränslebehållare samt laddning av batteri sker på betryggande sätt och på plats avskild från lokalen eller upplaget i övrigt
- permanenta lastnings- och lossnings- samt laddningsplatser försetts med brandsläckningsredskap
- bolaget eller myndighet lämnat medgivande därtill, om lokalen eller upplaget är brand eller explosionsfarliga. Medgivande gäller endast fordon som är säkerhetsmässigt anpassade till de aktuella områdena.

01.8.1 Laddningsplats för batteri

Laddning av batterier till fordon, truckar, städmaskiner och liknande, ska ske på särskilt anordnad laddningsplats utformad i enlighet med *Arbetsmiljöverkets gällande föreskrifter*.

Varaktig märkning eller avgränsning ska anordnas på golv minst 1,5 meter från batteriets/fordonets sidor. Inget brännbart material får finnas inom detta område alternativt ska det finnas avskärmningar inom 1,5 meters avstånd.

Brännbart material får inte finnas inom 4 meters höjd om det inte är avskilt med obrännbart material.

Laddning ska ske med permanent installerad laddare alternativt godkänd mobil laddare.

01.9 Nyckel, kod eller låskombination

Nyckel*, kod eller låskombination till byggnad* och lokal* ska handhas och förvaras på betryggande sätt. Den får till exempel inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig. Den får inte heller förvaras på sådant sätt i lokalen att den är lättillgänglig för obehörig.

I nyckelskåp i anslutning till lokal får endast förvaras sådan nyckel som uteslutande går till allmänt utrymme - såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum eller liknande - vilket är betryggande avskilt från annan lokal.

01.10 Lås, kod och låskombination

Lås, kod eller låskombination ska omedelbart bytas eller ändras om det finns anledning misstänka att någon obehörigen innehar nyckeln eller har kännedom om koden eller låskombinationen.

01.11 Elektroniskt lagrad information

Rutiner för säkerhetskopiering av användarfiler

Säkerhetskopior ska framställas med den frekvens som vanligen tillämpas inom försäkrads verksamhetsområde, dock minst en gång per vecka.

Säkerhetskopior ska vara korrekta, kompletta och funktionsdugliga.

Säkerhetskopior ska förvaras skilda från originalet och från varandra på ett sådant sätt att dessa inte kan skadas vid samma tillfälle.

Antivirus och brandvägg

IT-system och nätverk ska vara skyddade av professionellt antivirusprogram samt professionell hårdvaru- eller mjukvarubrandvägg. Antivirusprogram och brandvägg ska uppdateras med den frekvens som vanligen tillämpas inom försäkrads verksamhetsområde.

Förvaring av bevis på nyttjanderätt

Bevis på nyttjanderätt (licensavtal) ska förvaras på sådant sätt att inte licensen och installerat program kan skadas eller förloras vid ett och samma tillfälle.

01.11.1 Särskild påföljd

Har föreskrift enligt Q.01.11 inte följts gäller utöver påföljd enligt Q.01.50.5 att ingen ersättning lämnas för merkostnad och avbrottskada till följd av skada på elektroniskt lagrad information.

1.12 Vattenförsäkring

01.12.1 Grundläggande krav för vattenförsäkring

Byggnad ska hållas under regelbunden tillsyn.

01.12.1.1 Frysrisk

- Åtgärder ska vidtas så att vattenledningar och anslutna anordningar inte fryser sönder.
- Hålls byggnaden uppvärmd ska innetemperaturen vara minst 15°C. Om verksamhetens art kräver annan temperatur ska vatten som finns i behållare antifrysbehandlas.
- Om byggnaden inte hålls uppvärmd ska ledningssystem och installation som innehåller vatten, stängas av och tömmas.

01.12.1.2 Dagvattenledning

Invändigt ledningssystem för regn- eller smältvatten ska uppfylla de krav som ställs på avloppsledningar enligt Boverkets Byggregler (BBR).

01.12.1.3 Prouning

Ledningssystem ska innan de tas i bruk provas och godkännas i vedertagen ordning.

01.12.1.4 Byggregler

Ledningssystem och konstruktioner ska vara utförda enligt vid tiden för uppförandet eller reparationen gällande bygg- och branschregler.

01.12.2 Övriga föreskrifter för vattenförsäkring

01.12.2.1 Underhåll

Ledningssystem och övriga anordningar som ska förhindra utströmning ska underhållas på ändamålsenligt sätt. Påföljd enligt Q.01.50 tillämpas dock endast om underhållet är uppenbart eftersatt.

01.13 Skydds krav för inbrottsförsäkring

01.13.1 Skydds krav för lokal*

Lokal där inbrottsförsäkring gäller ska uppfylla kraven för nedan angivna skyddsklass. Anges flera skyddsklasser framgår det av försäkringsbrevet vilken skyddsklass som gäller för respektive lokal.

01.13.1.1 Skydds krav (skyddsklass 1)

Anmärkning

Utöver vad som anges nedan hänvisas till bolaget* för bedömning av vad som enligt gällande regler är godtagbart.

Omslutningsyta* (vägg, golv, tak, dörr- och fönsterenhet med mera) ska, såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar, i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott* och försvåra bortförandet av stöldgods.

Kraven på inbrottskyddet i omslutningsytan ska uppfyllas upp till minst 4 meter över mark eller annat ståplan.

Väggar, tak och golv

Väggar, golv och tak ska vara av minst 75 mm betong eller minst 120 mm sten/tegel eller minst 150 mm lättbetong eller en regelkonstruktion med dubbla byggskivor med 1 mm stålplåt alternativt 12 mm + 12 mm plywood. Även väggar som är certifierade

enligt SSF:s norm 1047 för inbrottskyddande väggar, klass 1 är godtagbara. Väggarna ska ansluta tätt till bärande konstruktion.

Dörr, port och lucka

Godtagbar dörr, port och lucka är:

- dörr av aluminium, stål eller massivt trä.
- dörr certifierad enligt SS 81 73 45, lägst klass 1.
- dörr certifierad enligt SS-EN 1627, lägst RC2 (MK2).
- dörr certifierad enligt SSF 1078, lägst klass 1.
- industriport certifierad enligt SSF 1074, lägst klass 1.
- dörr, port och lucka som inte uppfyller kraven ovan ska ha hela dörrbladet förstärkt på båda sidor med sammanlagt 1 mm tjock stålplåt. Alternativ till förstärkning är invändig gallergrind certifierad enligt SSF 033, alternativt rullgaller/jalusi enligt SSF 012 lägst klass 1 eller SS-EN 1627 lägst RC2 (MK2).

När rullgaller/jalusi används som enda inbrottskydd, till exempel i köpcentrum inomhus, ska dessa uppfylla SSF 012 lägst klass 1 eller SS-EN 1627 lägst RC2 (MK2).

Dörr, port och lucka i omslutningsyta* ska vara låst med godkänd låsenhet eller med annan låsanordning som för det särskilda fallet godtagits av bolaget. Dörr, port och lucka anses inte vara låst om nyckel* har kvarlämnats i låset. Låsenhet och dörr ska vara monterad på säkert sätt enligt tillverkarens anvisningar.

För pardörrar och vikkdörrar gäller dessutom att den inaktiva dörren ska vara reglad upp- och nedtill med säkrade hävarmskantreglar eller på likvärdigt sätt. Plastfönster ska ha inkrypningskydd.

Utåtgående dörr, port och lucka ska ha bakkantsäkring.

Anmärkning

Låsenhet

Med godkänd låsenhet avses

- certifierat instickslås och slutbleck som uppfyller fordringarna i svensk standard SSF 3522 lägst klass 3. Låset ska från båda sidor av dörren endast kunna öppnas med nyckel.
- hänglås och beslag ska på dörrens insida vara lägst klass 3 eller lägst klass 4 på utsidan enligt fordringarna för hänglås och hängbeslag i Svenska Stöldskyddsföreningens norm SSF 014 och SSF 018
- certifierat hänglås med beslag eller certifierad låsbom enligt SSF 1051
- invändig stålbom av plattjärn minst 8 x 50 mm som låses med hänglås certifierat enligt Svenska Stöldskyddsföreningens norm för hänglås SSF 014 klass 3.

Bakkantsäkring

Godkänd bakkantsäkring är bakkantsbeslag eller stiftning genom gångjärn.

Bakkantsbeslag

Bakkantsbeslag består av ett bleck i karmen och en platta med gripklo eller med stift i dörren.

Slutbleck

Beslag för montering i karm avsett att förstärka denna vid kolvurtag.

Stiftning genom gångjärn

Bakkanten på utåtgående dörr säkras genom så kallad stiftning. Dörrkarmen förses med minst 2 karmstift av stål - ett i varje gångjärn som griper in i håll i dörrrens bakkant.

Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska vara stängt och invändigt reglat.

Brandventilator ska vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig mekanisk reglingsanordning eller ha godkänt inkrypningskydd*.

Annan öppning som är större än 150x300 mm, i omslutningsyta ska ha godkänt inkrypningskydd*.

01.13.2 Skyddskrav för andra utrymmen

Om det i försäkringsbrevet anges att inbrottsförsäkring gäller för annat utrymme än lokal* får utrymmet inte lämnas olåst. Nyckel får inte lämnas kvar i låset.

Krav på utrymmets inbrottskydd som anges i försäkringsbrev eller särskilt villkor ska vara uppfyllt.

01.16 Transportförsäkring

01.16.1 Skyddskrav - stöldskada

Vid stöld gäller att tidpunkten för brottet kan preciseras och att rimliga säkerhetsåtgärder har vidtagits med hänsyn till egendomens värde och stölbegärlighet samt förhållandena i övrigt.

Vid uppehåll ska alltid

- kupé, förarhytt eller andra läsbara utrymmen låsas
- befintligt inbrottslarm och andra säkerhetsanordningar inkopplas.

01.16.2 Övriga skadehändelser

Transporterad egendom ska skyddas genom ändamålsenlig emballering, packning, inoljning eller på annat sätt.

Egendom som kan skadas av nederbörd ska vara täckt på tillfredsställande sätt.

Fordon som används för transport ska vara lämpligt med tanke på godsets art. Fordonet får inte vara bristfälligt eller överbelastat.

01.28 Snötryck

Om det med hänsyn till väderleksförhållandena är möjligt, ska byggnaders tak skottas så att stora mängder snö inte samlas på taken.

01.29 Brännbart material utomhus

På annan tid än under normal arbetstid eller öppethållande får inte brännbart material, till exempel emballage, avfall, lastpallar, sopkärl eller papperskorg förvaras närmare än sex meter från byggnad. För bostadshus gäller att brännbart material, till exempel emballage, avfall, lastpallar, sopkärl eller papperskorg inte får förvaras inom sex meter från byggnad. Föreskriften gäller inte för

- lastkaj eller varuintag som är inbyggd med täta väggar och tak och vars portar och dörrar är låsta
- slutna och låsta container.

01.30 Byggnads särart

Byggnad eller byggnadsdel med särskilt kulturhistoriskt eller konstnärligt värde ska vara särskilt dokumenterad (till exempel foto) och upptagen i särskild förteckning. Aktuell dokumentation ska förvaras så att den inte kan förstöras i samband med att egendomen skadas.

01.50 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

01.50.1 Allmänt

Har den försäkrade när skada inträffar försummat att följa en säkerhetsföreskrift som framgår av försäkringsvillkoren eller av en författning som villkoren hänvisar till, betalas ersättning från försäkringen endast i den utsträckning skadan får anses ha inträffat även om föreskriften hade iakttagits. Detta kan innebära att ingen ersättning lämnas.

Med den försäkrade likställs annan som haft att tillse att föreskriften följdes.

01.50.2 Påföljd enligt allmänna regler

Har föreskrift enligt

- Grundläggande krav för vattenförsäkring (Q.01.12.1)
- Skyddskrav för inbrottsförsäkring (Q.01.13)
- Transportförsäkring (Q.01.16)
- Snötryck (Q.01.28)

inte följts tillämpas enbart Q.01.50.1, vilket kan innebära att ingen ersättning lämnas. Om särskilda skäl föreligger kan begränsad ersättning lämnas.

01.50.3 Nedsättning görs med 30 %

Har föreskrift enligt Heta arbeten (Q.01.4) eller Brännbart material utomhus (Q.01.29) inte följts, sätts den ersättning som annars skulle lämnats efter avdragen självrisk* ned med 30 %, dock med lägst 1 och högst 10 prisbasbelopp*. Nedsättningen kan minskas om särskilda skäl föreligger.

Försäkrad har dock alltid rätt till lägst den ersättning som skulle ha lämnats om reglerna i Q.01.50.1 hade tillämpats

01.50.4 Särskild påföljd

Om särskild påföljd anges i direkt anslutning till säkerhetsföreskriften tillämpas den.

01.50.5 Nedsättning görs med 20 %

Har annan säkerhetsföreskrift som inte åberopas i Q.01.50.2-4 inte följts sätts den ersättning som annars skulle lämnats efter avdragen självrisk* ned med 20 %, dock med lägst 50 % av prisbasbeloppet* och högst 10 prisbasbelopp. Nedsättningen kan minskas om särskilda skäl föreligger.

Försäkrad har dock alltid rätt till lägst den ersättning som skulle ha lämnats om reglerna i Q.01.50.1 hade tillämpats

02. Ansvarsförsäkring

02.1 Den försäkrade ska iaktta

- de föreskrifter som anges i försäkringsbrevet
- att dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar i rimlig omfattning förvaras och på bolagets* begäran uppvisas när det kan vara av betydelse för att kunna fastställa
  - leveranstidpunkt, eller
  - om skadeståndsskyldighet föreligger, eller
  - om produkt varit defekt vid leverans.

02.20 Påföljd vid åsidosättande av föreskrift

Har den försäkrade inte iakttagit sina skyldigheter enligt föreskrifterna i Q.02.1 och har detta varit till väsentligt men i utredning av skadestandsfrågan, görs ett avdrag med 20 % av annars utgående ersättning, dock med lägst 50 % av prisbasbeloppet* och högst 10 prisbasbelopp.

R. När skada inträffat

01. Egendoms- och Hyresförlustförsäkring

01.1 Anmälan om skada

Skada som kan medföra ersättningskrav ska anmälas till bolaget* så snart som möjligt.

Dessutom ska den försäkrade vid stöld, inbrott*, rån*, överfall* eller annat brott snarast göra polisanmälan och sända in polisintyg till bolaget.

01.1.1 Påföljd vid åsidosättande av Anmälan om skada

Om den ersättningsberättigade har försummat att följa bestämmelsen om att anmäla skada enligt 01.1 och detta har medfört skada för bolaget, kan den ersättning som annars skulle ha betalats, sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Observera att anspråk på försäkringsersättning måste framställas inom ett år enligt 01.2.

01.2 Anspråk på försäkringsersättning - Ersättningskrav

Anspråk på försäkringsersättning ska framställas till bolaget så snart som möjligt och senast inom ett år från tidpunkten då försäkringsfallet inträffade. Avser ersättningskravet förlust B2 Hyresförlustförsäkring ska krav framställas inom ett år efter ansvarstidens* slut.

Framställs anspråket senare är bolaget fritt från ansvar och ersättningskyldighet.

Den försäkrade är skyldig att specificera sitt ersättningskrav och på begäran lämna förteckning över försäkrad egendom - skadad och oskadad - med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan. Den försäkrade är även skyldig att på begäran styrka ersättningskravet genom att lämna de upplysningar som står till buds och genom att tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma bolagets ansvarighet och ersättnings storlek.

01.3 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom
- utan uppskov vidta lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade verksamheten
- söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften.

Med försäkrad likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

01.4 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt och om det kan antas att detta varit till men för bolaget* är bolaget berättigat till skäligt avdrag på ersättningsbelopp som annars bort utgå eller till fullständig befrielse från ersättningskyldighet.

01.5 Besiktning av skada

Bolaget har rätt att låta besiktiga skada samt att, innan åtgärder vidtas, utfärda anvisningar för reparation och tillvaratagande av skadad egendom. Den försäkrade är skyldig att följa bolagets anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering.

Iakttag den försäkrade inte vad som här sagts är bolagets ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

01.6 Gravationsbevis och panthavares godkännande

Om gravationsbevis eller panthavares godkännande behövs för att betala ut ersättning, ska den försäkrade sända in dessa handlingar till bolaget.

01.7 Oriktiga uppgifter

Om den försäkrade vid skada uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett eller förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

02. Ansvarsförsäkring

02.1 Anmälan om skada

Skada som kan grunda ersättningskrav mot försäkrad ska anmälas till bolaget så snart som möjligt.

Vid nyckelförlust ska polisansmälan ske och kopia på anmälan ska på begäran insändas till bolaget.

02.1.1 Påföljd vid åsidosättande av Anmälan om skada

Om den ersättningsberättigade har försummat att följa bolagets föreskrift om att anmäla skada enligt 02.1 och detta har medfört skada för bolaget, kan den ersättning som annars skulle ha betalats, sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Om bolaget har betalat ut ersättning till skadelidande har bolaget rätt att från den försäkrade återkräva en skälig del av vad bolaget har utbetalt till den skadelidande.

Observera att anspråk på försäkringsersättning måste framställas inom ett år enligt 02.2.

02.2 Anspråk på försäkringsersättning eller försäkringskydd

Anspråk mot försäkringen med anledning av skadeståndskrav mot försäkrad måste anmälas till bolaget senast inom ett år från tidpunkten när försäkrad fick kännedom om skadeståndskravet.

Framställs anspråket senare är bolaget fritt från ansvar och ersättningskyldighet.

02.3 Uppgörelse i godo med mera

Om bolaget begär det är den försäkrade skyldig att medverka till uppgörelse i godo med den skadelidande.

Har bolaget förklarat sig villigt att göra upp i godo med den som kräver skadestånd är bolaget fritt från skyldighet att ersätta därutöver uppkommen kostnad och att företa ytterligare utredning.

Den försäkrade har inte rätt att utan bolagets tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav, efterge fordran på rättegångskostnad eller regresskrav och heller inte utbetala ersättning.

Om den försäkrade har försummat att följa bolagets föreskrifter ovan, är bolaget fritt från samtliga sina åtaganden enligt villkoren, om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

02.4 Räddningsplikt

Den försäkrade ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad egendom
- vidta åtgärder för att bevara sin rätt mot annan.

Med försäkrad likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

02.5 Påföljd vid åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt och om det kan antas att detta varit till men för bolaget är bolaget berättigat till skäligt avdrag på ersättningsbelopp som annars bort utgå eller till fullständig befrielse från ersättningskyldighet.

02.6 Oriktiga uppgifter

Om den försäkrade vid skada uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett eller förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

02.7 Rättegång med mera

Har den försäkrade i sak som kan beröra försäkringen kallats till förhör inför polis- eller annan myndighet, eller har den försäkrade i sådan sak instämts till domstol, ska den försäkrade omedelbart underrätta bolaget om detta.

Bolaget äger rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne anvisningar och instruktioner avseende rättegångens utförande.

Den försäkrade är skyldig att lämna svar och medverka i rättsliga förfaranden för att förhindra att skadeståndsskyldighet ådöms genom passivitet (såsom till exempel tredskodom).

I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos den försäkrade anställd personal.

Om den försäkrades skadeståndsskyldighet har sin grund i dom eller utslag från myndighet som grundas på den försäkrades passivitet, är bolaget* fritt från samtliga sina åtaganden enligt villkoren, om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

02.8 Utredning

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning verkställa de utredningar, analyser och undersökningar som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet, vilka kan genomföras inom den försäkrades verksamhet.

X. Allmänna undantag

01. Grov vårdslöshet och uppsåt

Bolaget är inte ansvarigt gentemot försäkrad för skada som denne orsakat genom grov vårdslöshet eller till någon del orsakat med uppsåt.

Med försäkrad likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

02. Krig

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, cyberangrepp som en del av krigföring mellan stater, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplöpp.

03. Atomkärnprocess

Försäkringen omfattar inte skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess till exempel kärnklyvning, kärnsammansmältning eller radioaktivt sönderfall.

05. Terroristattack

05.1 Undantag

Om skada orsakats av terroristattack eller står i samband med terroristattack gäller försäkringen med följande särskilda undantag. Försäkringen gäller inte för skada

- genom oförutsett avbrott i tillförsel utifrån av el, gas, vatten eller värme
- som innebär att leveransavtal inte kan fullföljas på grund av att sådan skada som egendomsförsäkringen enligt A.11-16 gäller för, inträffat hos leverantör eller kund med vilken försäkringstagaren har gällande kontrakt
- som orsakas av biologisk eller kemisk kontamination

Med terroristattack jämställs cyberangrepp riktat mot kritiska funktioner i samhället, oavsett om angreppet är sanktionerat av annan stat eller av grupp fristående från stat.

05.2 Högsta ersättning

Vid ersättningsbar egendomsskada, avbrottsskada, extrakostnad, hyresförlust och följdskada vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med terroristattack, är högsta sammanlagda ersättning begränsad till 450 000 000 kronor.

06. Sanktionsbegränsning och undantagsklausul

Om bolaget kan komma att exponeras för någon sanktion, förbud eller inskränkning under en resolution från FN eller handels- eller ekonomiska sektioner, lagar eller föreskrifter från EU, Storbritannien, Nordirland eller USA, gäller inte försäkringen för skada, förmån eller annan ersättning.

Y. Allmänna avtalsbestämmelser

01. Försäkringstiden och förnyelse av försäkringen

Försäkringstiden räknas från kl. 00.00 begynnelse dagen och är 1 år om inte annat anges i försäkringsbrevet. Tecknas försäkring på begynnelse dagen räknas försäkringstiden dock först från den tidpunkt då försäkringsavtalet ingås.

Vid försäkringstidens slut förnyas försäkringen genom att försäkringstagaren betalar den premie som bolaget* genom utsänd av underrättar denne om. Om högre premie eller ändrade villkor ska gälla för den nya försäkringen ska bolaget meddela detta senast då premieavin sänds ut.

Har bolaget anledning att inte förnya försäkringen ska försäkringstagaren underrättas om detta senast 1 månad före försäkringstidens slut. Skickas meddelandet senare förlängs försäkringen med lika många dagar som meddelandet är försenat.

02. Rätt att säga upp försäkringen under försäkringstiden

02.1 Bolaget har rätt att vid dröjsmål med premiebetalningen säga upp försäkringen att upphöra

- 3 dagar efter uppsägningen vid första premieperioden (nyteckning)
- 7 dagar efter uppsägningen vid senare premieperiod.

02.2 Bolaget har rätt att säga upp försäkringen före försäkringstidens utgång

- om försäkringstagaren eller den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot bolaget
- om ett i försäkringsavtalet angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som bolaget inte kan antas ha tagit i beräkning.

02.3 Om försäkrad inte tillåter att bolaget besiktigar försäkrad egendom har bolaget rätt att säga upp försäkringen att upphöra 14 dagar efter uppsägningen.

02.5 Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringen om försäkringsbehovet helt eller till väsentlig del faller bort, till exempel genom att egendom avyttras.

02.10 Förändring av avtal vid terroristattacker

Bolagets återförsäkring kan med anledning av skada orsakad av terrorism komma att förändras. Bolaget äger därför rätt att helt exkludera eller förändra sitt åtagande enligt detta avtal med anledning av skada orsakad av terrorism 14 dagar efter det att meddelande härom avsänts till försäkringstagaren.

03. Premiebetalning och uppgifter för förnyad försäkring

03.1 Första premie

Premien ska betalas i förskott. Bolagets ansvarighet inträder vid försäkringstidens början, även om premien ännu inte har betalats.

Detta gäller endast under förutsättning att premien betalas inom 14 dagar efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Betalas inte premien inom 14 dagar efter utsändningen av avi föreligger dröjsmål med premiebetalning. Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp inträder bolagets ansvarighet först dagen efter betalningen

03.2 Förnyad försäkring

03.2.1 Uppgifter för förnyad försäkring

För beräkning av premie för nytt försäkringsår ska försäkringstagaren på anfordran utan dröjsmål lämna uppgift om

- det vid tidpunkten för uppgiftslämnandet aktuella nyanskaffningsvärdet* för helvärdeförsäkrade byggnader
- ny-, till- eller ombyggnad eller annan därmed jämförlig förbättring av fullvärdeförsäkrad byggnad*

03.2.2 Förnyelsepremie

Premien för förnyad försäkring ska betalas senast på dess begynnelse dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 1 månad efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Försäkringen förnyas under förutsättning att premien betalas inom här föreskriven tid.

Försäkringen förnyas även om premien betalas senare än inom föreskriven tid, dock endast under förutsättning att betalning sker innan försäkringen sagts upp. Bolagets ansvarighet inträder i detta fall först dagen efter betalningen.

03.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

Om tilläggspremien i sin helhet är föranledd av att försäkringen utökats, gäller för tilläggspremien vad som sagts om första premien (se Y.03.1).

Om tilläggspremien i övriga fall inte betalas inom 14 dagar efter det att bolaget skickat ut premieavin, begränsas bolagets ansvarighet till vad som svarar mot betald premie.

03.4 Särskilda regler vid kontobetaling

Utöver vad som anges i Y.03.1 - Y.03.3 gäller bestämmelserna i kontoavtalet (autogiroavtalet).

Om kontot upphör att gälla av annan anledning än utebliven betalning aviseras premie för återstående del av försäkringstiden. Premie ska betalas enligt reglerna i Y.03.1 - Y.03.3

Om kontot upphör att gälla på grund av bristande betalning har bolaget rätt att säga upp försäkringen enligt Y.02.1.

03.5 Särskilda regler vid annan delårsbetalning än konto

Premie för senare premieperiod (månads-, kvartals- eller halvårsbetalning) ska betalas senast på periodens första dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än en månad efter det att bolaget skickat ut premieavin.

Betalas inte premien i rätt tid föreligger dröjsmål med premiebetalningen och bolagets ansvarighet upphör, d v s bolaget ansvarar inte längre för försäkringsfall.

Betalas premien senare men innan försäkringen sagts upp, återinträder bolagets* ansvarighet först dagen efter betalningen.

04. Rätt till premieåterbetalning när försäkringen upphör i förtid

Om försäkringen efter försäkringstagarens uppsägning upphör att gälla ska bolaget återbetala det belopp som svarar mot den reduktion av premien som skulle ha gjorts om försäkringen från början hade bestämts att gälla för den kortare tiden.

Om försäkringen efter bolagets uppsägning upphör att gälla återbetalar bolaget oförbrukad del av premien.

Om försäkrad egendom skadats är premien för den skadade egendomen förbrukad.

05. Upplyningsplikt och riskökning

05.1 Felaktiga eller ofullständiga uppgifter

Premie och försäkringsvillkor grundar sig på de uppgifter som lämnades då försäkringen tecknades eller förnyades. Den som vill teckna, utvidga eller förnya en försäkring ska lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkring ska meddelas. Försäkringstagaren ska ge riktiga och fullständiga upplysningar och även utan förfrågan från bolaget ska försäkringstagaren lämna uppgifter som är av uppenbar betydelse för riskbedömningen. Om bolaget begär upplysningar enligt meningens ovan under försäkringstiden ska försäkringstagaren lämna sådana. Om en försäkringstagare inser att bolaget tidigare har fått oriktiga uppgifter eller ofullständiga uppgifter ska försäkringstagaren utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

Har försäkringstagaren lämnat uppgifter, som denne insett insett eller bort inse vara felaktiga eller ofullständiga, och har detta medfört för låg premie eller alltför förmånliga villkor, begränsas bolagets ansvarighet till vad som svarar mot betald premie och de villkor som egentligen skulle ha gällt. Om bolaget med kännedom om de rätta förhållandena skulle ha vägrat försäkring, lämnas ingen ersättning om skada inträffar.

05.2 Ändrade förhållanden

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen och medför ändringen ökad risk för skada ska försäkringstagaren meddela detta till bolaget. Skulle ändringen ha medfört högre premie eller ändrade villkor och har försäkringstagaren utan skälig anledning underlåtit att meddela bolaget ändringen begränsas ansvarigheten på samma sätt som anges i Y.05.1.

06. Återkrav

I den mån bolaget har betalat ersättning övertar bolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

12. Dubbelförsäkring

Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat även genom annan försäkring och finns i detta förbehåll vid dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll för båda försäkringarna. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i Försäkringsavtalslag (2005:104).

13. Force majeure

Bolaget är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadetredning, utbetalning av ersättning eller iståndsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av arbetsmarknadskonflikt, konfiskation eller nationalisering, rekvisition, destruktion eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

14. Preskription*

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste väcka talan mot försäkringsbolaget inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant försäkringsskydd inträdde. Annars går rätten till ersättning förlorad.

Anmärkning

Med det förhållande som berättigar till försäkringsskydd menas:

- Vid egendomsförsäkring - tidpunkten för försäkringsfallet.
- Vid avbrotts- och hyresförlustförsäkring - tidpunkten för ansvarstidens slut.
- Vid ansvarsförsäkring - tidpunkten då försäkrad fick kännedom om skadeståndskrav mot denne.

Om anspråk har framställts till bolaget inom ett år är fristen att väcka talan alltid minst 6 månader från det att bolaget har förklarat att det tagit slutlig ställning till anspråket eller, om bolaget skriftligen förelagt en försäkrad att väcka talan är denna frist minst ett år från det att den försäkrade fick del av föreläggandet.

Anmärkning

Anspråk på försäkringsersättning måste framställas inom ett år enligt R 01.2 och R 02.2.

15. Lagar

För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna i Försäkringsavtalslag (2005:104).

Tvist angående tolkningen eller tillämpningen av detta försäkringsavtal eller frågor med anknytning till avtalsförhållandet ska avgöras enligt svensk lag i svensk domstol.

Z. Definitioner

Ansvarstid

Med ansvarstid avses den längsta tid under vilken ersättning kan lämnas räknat från den dag egendomsskadan inträffat.

Arbetskada

Med arbetskada avses skada som drabbar arbetstagare hos försäkringstagaren till följd av olycksfall i eller under färd till och från arbetet samt eller annan skadlig inverkan i arbetet.

Arbetstagare

Med arbetstagare avses person med vilken den försäkrade ingått anställningsavtal och för vilken den försäkrade betalar arbetsgivaravgift enligt lagen om socialavgifter.

Med arbetstagare förstås även den för vilken den försäkrade har principalansvar enligt skadeståndslagen även om anställningsförhållande inte föreligger.

Arbetstagares egendom

Härmed avses arbetstagares

- personliga lösegendom, dock inte egendom hänförlig till objekttypen Pengar och värdehandlingar
- egendom, som enligt kollektivavtal vid skada ska ersättas av arbetsgivaren.

ATEX

Explosiv atmosfär med blandningar av gas, ånga, aerosol eller damm.

Bolaget

Med bolaget avses försäkringsbolaget, försäkringsgivaren.

Beställaren

Är den som avser att bedriva eller låta bedriva brandfarliga heta arbeten på en tillfällig arbetsplats. En beställare kan till exempel vara ägare eller brukare av fastighet eller total- /generalentreprenör.

Brandkyddssystem

Automatiska system för att detektera, släcka eller begränsa en brand.

Brandvakt/brandvakten

Person som brandbevakar vid utförande av brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats och som innehar personcertifikat enligt SBF 2022.

Byggnad

Härmed avses byggnad och sådan egendom som hör till byggnad enligt 2 kap 2 § jordabalken som lyder:

"Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- *bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,*
- *butiklokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,*
- *samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,*
- *ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,*
- *fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.*

Reserudel och dubblett till föremål, som avses i första eller andra stycket, hör ej till byggnaden."

Till byggnad räknas även oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

Cyberangrepp

Med Cyberangrepp avses obehörigt tillträde eller påverkan på försäkrads dator- eller IT-system, nätverk eller mjukvaruenhet, till exempel via skadlig kod eller virus, överbelastningsattack eller cyberutpressning.

Dagsvärde

Härmed avses marknadsvärdet vid skadetillfället. Kan detta inte fastställas utgör dagsvärdet nyanskaffningsvärdet, med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet och annan omständighet.

Datasäkerhetsincident

Med Datasäkerhetsincident avses

- misstag eller oavsiktligt fel hos försäkrad genom eget användande av försäkrads dator- eller IT-system, nätverk eller mjukvaruenhet, till exempel bluffmejl, länk eller webbsida med skadlig kod eller virus, eller
- annat fel eller störning, tillfällig avstängning eller fel i prestanda på försäkrads dator- eller IT-system, nätverk eller mjukvaruenhet.

Dator

Med dator (även server) avses här utrustning för databehandling, med tillhörande in- och utenheter, till exempel bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, scanner, router, modem, datavideoprojektor (pc-kanon) och surf- och läsplattor.

Som dator räknas inte digitala telefonväxlar, digital intern kommunikationsutrustning såsom högtalarutrustning och liknande, fotosättnings- och bildbehandlingsutrustningar samt dator för styr- och reglerändamål.

Fastighetsinventarier

Härmed avses på fastigheten:

- befintlig egendom för fastighetens skötsel, dock inte motordrivet fordon för vilket trafikskadelagen gäller
- befintliga inventarier som fastighetsägaren anskaffat till lägenhets eller lokalinnehavarnas gemensamma bruk, även om äganderätten överlåtits till en bland lägenhets- eller lokalinnehavarna bildad förening
- befintligt byggnadsmaterial som fastighetsägaren anskaffat för fastighetens underhåll och som är upplagt inom fastigheten. Som byggnadsmaterial betraktas härvid även sådan egendom, som utgjort byggnads tillbehör till den fasta egendomen, men lossgjorts från denna.

Fullvärdeförsäkring

Med fullvärdeförsäkring avses att egendomens hela värde är föremål för försäkring. Försäkringen gäller utan försäkringsbelopp.

Förstarisikförsäkring

Med förstarisikförsäkring avses att viss del av egendomens värde är föremål för försäkring. Försäkringen gäller med försäkringsbelopp.

Helvärdeförsäkring

Med helvärdeförsäkring avses att egendomens hela värde är föremål för försäkring. Försäkringen gäller med försäkringsbelopp.

Högriskdetaljer

Kan vara luftade konstruktioner, takfot på luftade konstruktioner, anslutning mot fönsterpartier/altandörrar, installationsgenomföringar, rökluckor, ljusinsläpp och brännbar isolering.

Inbrott

Med inbrott förstås att någon olovligen med våld brutit sig in i lokal eller med dyrk tagit sig in i lokal.

Inkrypningsskydd

Med inkrypningsskydd i villkorets mening avses sådan skyddsanordning för öppning i omslutningsyta som syftar till att försvåra för obehörig att ta sig in i försäkringslokal.

Konceptägare

Juridisk organisation som tillhandahåller utbildningsmaterial samt kvalitetssäkrar utbildningsarrangörer och instruktörer enligt SBF 2022.

Kontorsinventarier

Härmed avses kontorsinventarier för fastighetsförvaltning.

Lokal

Som lokal anses inte fordon, arbetsredskap, fartyg, luftfartyg, plasthall, tält, container, skåp, kista eller liknande, om inte annat särskilt anges i försäkringsbrevet.

Läkemedel

Med läkemedel avses de läkemedel som omfattas av Läkemedelslagen (2015:315).

Marknadsvärde

Härmed avses det värde som egendom har enligt bedömningarna på den marknad där egendomen bjuds ut.

Nyanskaffningsvärde

Härmed avses den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställts som ny vid skadetillfället. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden ska kunna tas i bruk. Här inräknas inte kostnader för byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande mark- eller vattenyta.

Nyckel

Som nyckel avses även passerkort eller liknande.

Omslutningsyta

En yta som omsluter det aktuella objektet, som till exempel vägg, golv, tak, dörr- och fönsterenhet. Lokalens alla väggar, golv, tak, fönster, dörrar och lås.

Pengar och värdehandlingar

Härmed avses

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, lottsedlar med vinst, växlar, checkar, försäljningsnotor, andra fordringsbevis och värdebevis. (Även elektroniskt läsbara värdebevis avses.)

Preskription

Preskription innebär att möjligheten till ersättning från försäkringen går förlorad om krav inte framställs inom rätt tid

Prisbasbelopp

Med prisbasbelopp avses det belopp som fastställs enligt Socialförsäkringsbalken.

Ren förmögenhetsskada

Med ren förmögenhetsskada menas ekonomisk skada som uppstår utan samband med person- eller sakskada.

Ritningar och arkivalier samt datamedia

Härmed avses

- originalritningar och andra originalhandlingar till exempel manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm
- tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- band, cd, dvd, USB-minne eller minneskort och liknande lagringsmedia med information.

Rån

Med rån avses tillgrepp genom våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara.

Serieskada

Med serieskada menas en serie skador som inträffat till följd av samma orsak, samma handling eller samma händelse.

Självrisk

Härmed avses det skadebelopp som försäkringstagaren enligt försäkringsvillkoren själv får svara för.

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är nyanskningsvärdet vid tidpunkten med avdrag för ålder och slitage.

Tillfällig arbetsplats

En arbetsplats som inte är utformad för att det regelbundet ska utföras heta arbeten där.

Tillståndsansvarig/tillståndsansvarige

Person som ger tillstånd för brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats och som innehar personcertifikat enligt SBF 2022 där det krävs enligt SBF506.

Trädgård och tomt

Härmed avses fastighetens mark med växtlighet, stängsel, staket, fast monterade konstverk, flaggstång, brygga, markbeläggning eller liknande anordningar för stadigvarande bruk (exempelvis fast monterad lekutrustning, utomhusbelysning och anslutning för motorvärmare och laddare för elbil).

Till trädgård och tomtmark räknas inte brunn och vattentäkt.

Underförsäkring

Härmed avses att försäkringsbeloppet är lägre än försäkringsvärdet. Full försäkring föreligger inte varför ersättningen reduceras.

Utbrott

Med utbrott förstås att någon olovligen med våld brutit sig ut ur lokal eller med hjälp av dyrk tagit sig ut ur lokal.

Utförare

Person som utför brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats och som innehar personcertifikat enligt SBF 2022.

Våtrum

Härmed avses inomhus beläget utrymme som har golvbrunn och för sin funktion försetts med våtisolering avsedd att förhindra utströmning.

Väcka talan

Med väcka talan menas att ansöka om stämning i domstol.

Överfall

Med överfall menas i villkoren att våld utövats på person.

